

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani,
Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului“ Sibiu.

Foaie politică Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir petiu prima-dată 14 bani, a doua-ora
12 bani, a treia-ora 10 bani.

Cauzele neizbutirii consfăturilor dintre contele Tisa și Români.

Un articol publicat de dl Dr. Iuliu Maniu
în foaia germană „Pester Lloyd“ din
Budapesta

Sub titlul de mai sus dl Dr. Iuliu
Maniu a publicat un foarte temeinic articol
asupra consfăturilor dintre contele Tisa și
Români. Părerile dlui Maniu erau și aștep-
tate de multă lume, deoarece el a fost
membru în delegația de trei a Românilor,
cari au purtat consfăturile cu contele Tisa.

Și trebuie să-i fim foarte recunoscători
și mulțumitori dlui Maniu pentru cele pu-
blicate. Părerile Domnieisale au venit la
timpul cel mai potrivit și s-au publicat în-
tr-o foaie iarăș potrivită pentru lumea mare.

În dieta țării discuția asupra chestiei
române era pe sfârșite, — acum e deja
lăchiată, — de aceea a fost foarte nime-
rită publicarea părerilor dlui Maniu toc-
mai în acest moment. Apărând articolul în-
tr-o foaie germană, el a fost citit în străi-
nătate, unde de fapt cele spuse de dl Maniu
au uimit pe foarte mulți.

Discuția din dieta, în cele două săptă-
mâni din urmă, a dovedit că nouă Româ-
nilor de fapt ni s'a făcut multă nedrep-
tate. Asta n'au încotro și trebuie s'o recu-
noască mai mult sau mai puțin chiar și
esurpitorii nostri maghiari.

Astăzi chestia naționalităților în Un-
garia nu se mai poate tăgădui. Guvernul și
politicianii maghiari, cari se cugetă mai
afund asupra viitorului acestei patrii, tre-
buie să se gândească în prima linie la o
deslegare mulțumitoare a chestiei naționa-
lităților în Ungaria.

Din diferitele vorbiri din dieta, lumea
străina a putut afla multe amănunte asupra
naționalităților din Ungaria. E pentru pri-
ma dată, de 40 de ani încoace, ca în dieta
s'a vorbit atâta despre naționalități.

Dar în dieta au vorbit mai mult de-
putați maghiari. De aceea articolul dlui
Dr. Iuliu Maniu din „Pester Lloyd“ are o
mare importanță: întâiu, fiindcă lumea
străină are acum puțința a cunoaște în
amănunte vederile poporului român din Un-
garia. — iar al doilea, aceste vederi le
cunoaște dela unul dintre cei mai chemați
și mai destoinici luptători ai neamului no-
stru. Pentru Maghiarime e însă o rușine
în fața străinătății, că cei mai luminați fii
ai neamului românesc nu pot patrunde în
dieta țării, ca de acolo să-și spună părerile
lor. De pildă dl Maniu a căzut la alegeri
în urma mișelilor cutărui jidănaș porciu-
mat și a administrației asiatic.

Cu toate acestea glasul fruntașului no-
stru iubit n'a amuțit. La purtarea consfă-
turilor cu Tisa el a fost numit între cei
dintăiu, ca să reprezinte cererile noastre.
N'a putut vorbi acum în dietă ceea ce cu-
getă asupra acestor consfătuiri și asupra
deslegării chestiei naționalităților, — dar
a vorbit prin „Pester Lloyd“ în fața străi-
nătății cu atât mai lămurit, mai limpede
și mai cu temei.

Locul nu ne permite a putea reproduce
întreg articolul dlui Maniu, dar dăm în
cele următoare părțile mai însemnate din
părerile Domnieisale. Dl Maniu a spus în
„Pester Lloyd“, între altele, următoarele:

Mă simt îndemnat a spune înainte de
toate, că schimbul de idei între ministrul-
președinte contele Tisa și delegații parti-
dului național român în mod greșit a fost
botezat ca consfătuire de pace maghiaro-
română, ca o încercare a unui „pact ma-
ghiaro-român“.

Încercarea de a împacă de pe o zi pe
alta popoare, cari de veacuri se află în
lupta pe teren social, economic și cultural
și în lupta politica, mulțumirea celor două
gânduri politice contrare, așa zicând doua
lumi, printr'un fel de pact atârnat delă
vre-o hotărâre grabnică a conducătorilor, nu
putea să o creadă decât numai un om ușu-
ratic în gândire.

Punctul de plecare și scopul din urmă
al acestui schimb de idei a fost gândul de-a
aduce stări mai cum se cade între poporul
român și viața de stat în Ungaria, încercarea
de a face cu puțință conlucrarea poli-
tică a poporului maghiar și celui român.

Viața de stat nu este altceva, decât
lucrarea deosebită, dar totuși bine impreu-
nată a tuturor puterilor și persoanelor, cari
compun statul. Dar cu privire la țanta din
urmă a vieții de stat și la chipul cum au
să fie îndeplinite îndatoririle statului față
de cetățenii săi, — între politica de stat a
Ungariei și între popoarele sale nema-
ghiare, mai ales poporul român, care tre-
buie luat în seamă în urma numărului său
de milioane și în urma simțului său națio-
nal bine întărit, în cursul timpurilor s'a fă-
cut o deosebire de părerii atât de mare și
o prăpastie atât de adâncă, încât orice con-
lucrare pacinică în stat e cu neputință.

În anul 1867 s'a făcut dualismul (o
alipire mai strânsă între Ungaria și Au-
stria). Înainte de această alipire se făcuse
unirea Ardealului cu Ungaria. Dar toate
aceste lucruri s'au făcut fără ca poporul
român să fi fost întrebat, fără să-l fi as-
cultat, fără conlucrarea sa. Poporul român
a văzut nimicirea stării sale naționale, care
era asigurată în neatârarea Ardealului. A-
ceste stări, de sine înțeles, au produs cea
mai mare neîncredere la poporul român. În

alcătuirea de acum a statului și în pătura
maghiară care susține această alcătuire,
poporul român nu vede numai pe contrarul
său, ci chiar pe dușmanul său, iar sufle-
tește nu s'a putut contopi cu nici una din
intocmirile acestei forme de stat. Nici bu-
curiile lui și nici nădejile lui, nici obice-
iurile lui și nici dorințele lui nu-și află lo-
cul în această alcătuire de stat și în cel mai
adevărat înțeles al cuvântului el se simte
străin în patria sa. Nepăsarea statului față
de cultura poporului român și față de sta-
rea lui înapoiată, — ca urmări a acestora
sărăcia, — precum și înlăturarea sa delă
viața de stat, a produs la Români cea
mai mare nepăsare față de tot, ce se
ține de conducerea statului. Noi trăim
în afară de viața statului și ne-am obice-
nuit cu viața fără de stat cu atât mai mult,
câci noi am simțit și simțim numai po-
verile statului...

Pe de altă parte, ceice au pus mâna
pe puterea statului, nesocotind străduințele
de înaintare ale Românilor, au considerat
pe Români simplu ca trădătorii de patrie
și ca oameni primejdioși pentru stat. Le-
gea de naționalități n'a fost aplicată de
guvern din capul locului, iar pentru apăsa-
rea limbii românești s'au folosit toate mij-
loacele.

Între asemenea împrejurări, bine în-
țeles, nu putea fi vorba de o viață de stat
cum se cade. Luptele politice au produs
astfel de frecări, cari sunt în stare să cla-
tine temelile statului, prefăcându-l într-o
stare neliniștită și nesigură.

Aceste stări, să vede, că le-a înțeles
mai curând contele Tisa, care s'a cugetat
la schimbarea lor. Spre acest scop a înce-
put consfătuiri cu delegații partidului na-
țional român. Partidul nostru și-a făcut
numai datorința, când nu numai a consimțit
să între în aceste consfătuiri, ci din parte
sa a făcut totul — durere fără rezultat —
spre a duce consfăturile la bun sfârșit.

Când s'au început consfăturile, noua
lege electorală nu era adusă. Partidul na-
țional a cerut o schimbare mai democratică
a acestei legi. Contele Tisa nu s'a învoit.
Din cauza aceasta consfăturile prime s'au
întrerupt fără nici un rezultat.

După aceea contele Tisa a ajuns mi-
nistru-președinte, când apoi în curând a
luat din nou firul consfăturilor. Dar acum
noua lege electorală era deja votată și ast-
fel deocamdată cauza democrației (lărgirea
drepturilor pe seama poporului) era per-
dută. Noi Români nu puteam decât din
nou să ne susținem părerile noastre dem-
ocratice, căutând însă să folosim momentul
pentru o deslegare a chestiei naționalități-
lor. După credința mea nimeni nu va trage
la îndoială, că deslegarea chestiei de na-

ționalități ar fi dus cu un bun pas înainte cauza democrației.

Constatând acestea, cu privire la schimbul de idei între noi și contele Tisa, se vor putea cunoaște cu ușurință cauzele, pentru care consfăturile n'au reușit.

Înainte de toate ținem să constatăm, că contele Tisa a declarat în repetite rânduri, că voește să aflăm bazele unei înțelegeri. În același timp tot el a declarat, că „în judecata asupra naționalităților nici dânsul (adecă Tisa) nu poate pleca dela alte gânduri, decât dela acelea care trebuie să plece oricare maghiar“. Și aici e punctul, care atât de mult ne desparte pe noi naționalitățile, de cugetarea politică a Maghiarilor, cari susțin, că: **acest stat trebuie să fie național maghiar**, că acest stat nu ar fi stat poliglot (locuit de mai multe națiuni). — ca și când statul ar putea să fie altcum decât cum sunt locuitorii țării! — și că în statul acesta poporul maghiar e singurul susținător de stat, din care cauză acest popor nu poate fi degradat în rând cu celelalte „naționalități“.

Se înțelege de sine, că în fața acestor gânduri ale Maghiarilor, cari sunt spuse mereu și prin gazetele lor „egalitatea și dreptatea“ pusă în vedere naționalităților nemaghiare nu e altceva decât o vorbă goală.

De altă parte ministrul-președinte a trebuit să recunoască, că dreptul nostru la o viață națională și întărirea pe teren cultural, economic și social nu ni-l poate lua nimenea.

Cu îndreptățit interes, ba chiar cu o curiozitate ușor de înțeles am așteptat deci noi Români să vedem: Cum vrea contele Tisa să împreune și să împace aceste două păreri? Cum vrea el să frământă dintr-o țară poliglota un stat național?

Neizbutirea consfăturilor a urmat tocmai în urma acestor stări. **Concesiunile prim-ministrului nu schimbă întru nimic starea rea de azi a Românilor**, pe de altă parte n'a dat vre'o garanție nici pentru împlinirea acelor concesiuni slabe.

Totodată contele Tisa a declarat, că el nu va revizui legea lui Aponi, ci ține neclintit, că fiecare cetățean deja în școala poporală trebuie să-și însușească limba ungurească, ceeace e ca neputința în ținuturile românești, unde copiii nu aud de loc limba ungurească afara de școala.

A mai declarat contele Tisa, că cererile românești nu numai nu vor fi înnulțite, ci oîn contră se vor reduce dela 42 la 27. Ce privește cererea, ca în ținuturi românești funcționarii statului să fie Români, despre așa ceva nici vorba nu poate fi. Pe de altă parte a mai cerut contele Tisa, ca Români să-și schimbe programul.

Dacă partidul național român ar fi primit o astfel de „pace“, atunci asta n'ar fi fost o deslegare a chestiei române, ci ar fi fost o închinare, o umilire, o jertfire a celor mai mari interese ale poporului român. Prin asta partidul ar fi încetat să fie reprezentantul voinței poporului.

Asigurarea vieții noastre naționale e primul punct ce-l cerem. **Dupăce însă popoarele țării vor trăi și în viitor și nișeni nu le va putea răpi puterea lor de viață, statul iarăș trebuie să existe**, — astfel n'are să fie nici o minune, dacă într'un timp nu prea îndepărtat va învinge părerea și hotărîrea, că **ori se vor schimbă în gânduri bărbații conducători de stat ori va trebui schimbată rânduiala de acum a statului.**

Din dietă.

DI deputat Dr. Alexandru Vaida-Voevod apără cu tărie drepturile Românilor.

Discuția în dietă asupra înțelegerii între Maghiari și Români s'a continuat în tot decursul săptămânei trecute. În ședința dela 20 Martie n. a vorbit ultimul deputat român, dl Dr. Alexandru Vaida-Voevod, care e ales în cercul Arpașului. Din înălțătoria și temeinica vorbire a dlui Vaida dăm părțile mai de seamă. Domnișia a zis, între altele, următoarele:

Nu există pact secret!

Onorată cameră! Înainte de toate îmi țin de datorie să declar în numele partidului meu, că între noi și guvern nu există nici un fel de pact (înțelegere, împăcare), nici pe față, nici secret. Suntem datori să facem această declarație, deoarece atât prin presă cât și în cameră suntem mereu bănuși că am fi încheiat un pact secret cu guvernul. După constatarea acestora sunt dator, pentru vaza partidului din care fac parte, să declar: când prim-ministrul Tisa ni s'a adresat și l'a încunoștiințat pe președintele partidului nostru, prietenul Teodor Mihali, că vrea să intre în tratative cu partidul nostru, — noi am primit aceasta cu plăcere.

Inceputul consfăturilor.

Accasta s'a întâmplat în 18 sau 19 Decembrie anul 1912. Deja în 12 Ianuarie 1913 comitetul nostru a ținut prima ședință, în care s'a hotărît trimiterea delegațiunii de trei, pentru a nu te poți pune în înțelegere deodată cu toți „agitatorii“, ori cu întreg poporul. În 21 Ianuarie în numele nostru, al comitetului, au fost prezentate dlui prim-ministru cele 11 puncte de capetenie, la cari dl prim-ministru a răspuns încă în 5 Februarie.

Te spun acestea pentru că începând cu ziarul „A Nap“ și până la președintele Academiei maghiare toți ne banuiesc, că consfăturile noastre s'au început în urma izbândeii României în Balcani. Ba deputatul Berzevici a zis în vorbirea lui:

„Adeșori vedea, când vre-un stat național are un mare succes politic și vază îi crește ca, de obicei și conaționalii neamului acela din alta parte o simt această, ca și când ar fi succesul (izbânda) lor. — deși cred că nu au drept, — iar aceste succese mari fac să crească ambiția conaționalilor dau avânt dorințelor și gândurilor lor. Aceasta s'a petrecut și acum, când România a avut succese mari în politica europeană, în special în cea balcanică, marindu-și vaza din punct de vedere internațional. Aceasta a iniuriat rău în privința ținutei Românilor din patrie“.

Onorată cameră! Dupacum dovedesc datele înșirate, când s'au reinceput consfăturile, nici o schimbare mare nu era în cererile noastre, nici în ceeace prim-ministrul a fost învoit să ne dea.

Suntem mândrii de succesul României!

Ceeace a constatat colegul Berzevici, anume, ca noi suntem mândri de succesul României, nu am fi drepti, dacă am ascunde. Cum să nu fim mândri că pacea dela București a încheiat-o un ardelean, dl Maiorescu, a cărui memorie este cinstită și în palatul păcii dela Haga!? Cum să nu fim mândri când în fruntea armatei cuceritoare din Dobrogea să găsească generalul Culcer, originar din Sătmar! (Intreruperi:

Are nume unguresc!) Are nume maghiar, rizat cum e și al meu, al lui Mihali, al Cicio, dar numele nu hotărăște! Și cum să nu fim mândri, când între conducătorii de România sunt atâția Ardeleni? — cari în patria lor mă îndoiesc că ar fi putut ajunge măcar și numai vîcenotari comitatensî. În vicecomiți în nici un caz. (Mișcare în dietă.)

De ce ne batjocoresc deputații maghiari?

M'a jignit foarte mult, că s'a găsit un vorbitor, deputatul Poloni, care întreg decursul și l'a ținut într'un ton, care e de mai mare desconsiderare a noastră, a Românilor. (Așa-i pe băncile naționalistilor deoarece aceea, ce pentru noi este sfânt, trecutul nostru, ni l'a prezentat așa încât fiecare Maghiar cinstit trebuie să disprețuiască, trebuie să-l desconsidere. E peste putință, că acel ce într'adevăr iubeste națiunea, să nu stimeze și să respecte tradițiile altei națiuni, trează altei națiuni. (Așa-i în băncile din cer și din urmă în dreapta.) Deoarece, dl Românilor le-a fost sfântă amintirea că care s'a ocupat cu istoria poporului și aceea memorie este a episcopului Inocenț Micu-Clain. Pe vremea când Inocenț Clain a cerut în anul 1738 parlamentului ardelean recunoașterea de națiune a poporului român, deputații și magnații de pe acea vreme au voit să-l arunce pe fereastră, dar el totuși n'a retras, ci în anii 1739-1741 a înaintat Vienei peste douăzeci de memorande, iar pentru că să poată păstra drepturi pe seama națiunii sale, a putut a fi prigonit, a primit pierderea grației paratesei, a primit să fie dus în Roma și să suferă scoaterea din țară. E fost pe acea vreme singurul între Români și el a fost singurul care nesprijinit de nici o parte cerea drepturi pe seama poporului său. Deci oricare contrar, fie contrar politic, fie chiar dușman, trebuie să recunoască mărimea inimii unui atare bărbat.

În anul 1792 a fost prezentat împăratului la Viena un alt memorand iscălit de episcopii Bob și Adamovici. Ei n'au cerut în acesta drepturi numai pe seama dânilor români de pe acea vreme, pe seama nobilimei, ci au cerut pe seama poporului simplu român, și pe seama țărănimii celeiși drepturi, de cari se bucurau popoarele neromâne, adecă și iobagii unguri.

Cum s'a făcut unirea Ardealului?

Deci ei în mod hotărît au cerut drepturi nu numai pe seama domnilor, ci pe seama poporului întreg. Iar când în anul 1848 s'a ținut pe Câmpul Libertății, — dupăcum a spus-o aceasta foarte rău deputatul Bethlen, — marea adunare națională română, care sub conducerea episcopilor Șaguna și Lemeni a proclamat partidul român ca a patria națiune în Ardeal, și la acest act a fost reprezentat întreg poporul și cu acest prilej s'au pus bazele programului partidului nostru, — atunci propunerea lui Bărnuțiu a fost stabilită pentru prima oară programul românesc. Unirea (unirea cu Ungaria) Ardealului a fost făcută la 29 Maiu 1848 în Cluj. Decursul acestei ședințe a fost foarte interesant. Președintele era un baron Kemeni, iar seful opoziției era un alt baron Dionisie Kemeni. Români erau reprezentați numai prin doi episcopi, episcopii Șaguna și Lemeni și prin doi deputați, Bohățel și Pappfalvi. De aceștia, cu prilejul dezbaterii proiectului

despre uniune Bohățel a luat cuvântul vorbind contra uniunii, pe care numai în acel caz ar fi primit-o dacă Românii ar fi fost recunoscuți de a patra națiune. Atunci s'a ridicat baronul Dionisie Kemeni, apoi Nicolae Wesseleni și au ținut acele frumoase vorbiri, în cari au dat asigurări Românilor despre stima și frățietatea națiunii maghiare, în cari discursuri au arătat, că, făcându-se uniunea, legile se vor extinde asupra tuturor straturilor poporului, deci și asupra poporului român, iar egalitatea cu Maghiarii se înțelege dela sine. (Azi vedem cum!! *Red. Foi.*)

Apoi, Bohățel a doua oară a luat cuvântul și cu aceste condițiuni a declarat că primește uniunea. Sași singuri mi se pare vre-o 20—25 de inși, n'au voit nici măcar să audă de uniune, fiindcă ei aveau mult mai mare pierdere decât Românii. După ce nu reușit să-i convingă și pe Sași că nu vor pierde nimic, aceștia încă au primit uniunea. (Iar mai târziu s'au dat cu guvernul! *Red.*) Noi Românii ne-am păstrat ne-mulțumirea, că uniunea s'a făcut de nobili, pentru că acei doi deputați și doi episcopi nu se pot lua ca reprezentanți ai întreg poporului românesc. De aceea noi am susținut în programul nostru până în ziua de azi cererea neatarnării Ardealului. Bine înțeles, tinerimea nouă o pretinde asupra românilor întregi din Ungaria.

Și strămoșii au luptat pentru drepturile poporului român.

Din partea magnaților maghiari se susține, ca ei își au vechimea și drepturile lor în Ardeal. Față de aceste păreri maghiare și noi susținem, că ne avem drepturile noastre. Pentru că chipacum am spus, și strămoșii noștri au luptat totdeauna pentru drepturile și dreptatea poporului român. Ba din întâmplare acel Mehes, care a făcut memorandumul Românilor la 1792 e strămoșul meu și al lui Iuliu Maniu, iar Baritru, care a fost conducătorul comitetului național român, e bunicul lui Aurel Vlad. Bohățel e bunicul meu. Simeon Bărbăntiu, care a ținut în Blaj la 15 Maiu 1848 marea vorbire, e unchiul lui Iuliu Maniu. Iar programul ce-l reprezentăm noi, e numai continuarea voinței strămoșești a poporului românesc.

Ma simțese jignit, când un deputat ca dl Poloni a spus în sedința de alaltaieri: „In timpurile vechi „popii“ români erau batuți de păraia, adevărat nefiind ei nobili, erau cu totul supuși bătăii trupesti și nu atareori „popa“ era batut chiar în fața bisericii“. La auzul acestor cuvinte ale deputatului Poloni, ceilalți deputați din jurul lui au aplaudat și sughitau de bucurie. Imi vine în minte hotărârea dietei ardelenene din 1745, unde se zice: „Dumnezeu însuși a făcut deosebire între noi, împărțind iobăgilor lucrul, iar nobililor fericirea și dreptatea“ și „Dumnezeu și legile naturei au făcut iobăgirea“. Dacă credința deputatului Poloni e, ca „popa valah trebuia bătut“, atunci și noi ne vom aduce aminte ce a suferit poporul nostru în cei o miie de ani de urgisită iobăgie.

Un deputat striga: Iobăgia a fost egală!

Dr. Vaida: Pofțiți și cetiți cartea lui Ignatie Aciadi (un Maghiar), cu privire la iobăgie și vă veți convinge, că da, grea a fost starea iobăgiei în Ungaria, dar a fost o nimica toată, față de ce au avut de suferit Românii din Ardeal.

Concesiile lui Tisa.

Trec acum la concesiile puse în vedere de către prim-ministrul Tisa. Pe terenul instrucțiunii concesiile principale sunt, că va introduce în executarea legii lui Aponi o bunăvoință mai mare privitor la școlile confesionale, iar în școlile de stat ar lăsa învățarea limbilor nemaghiare, până atunci, până când — curios lucru — copiii vor cunoaște deplin limba maghiară, ca apoi să-și urmeze studiile în această limbă. — Mulțumim de așa concesiile. Căci, în ce privește școlile confesionale, acei Români încrezători, cari se alintă cu închipuiri, se vor trezi dureros înșelați, că într'o bună zi se va vota și se va întări o lege, prin care statul va lua deodată toate școlile. Iar atunci ce am câștigat, că ne putem mișca liber în școlile noastre confesionale?

Nu putem suferi, ca statul să nu ne sprijinească pe terenul școlar, ci să sprijinească numai școlile maghiare, numai acestea să le susțină. Căci, dacă suntem cetățeni egal îndreptățiți, dacă ni ne recunoaște dreptul limbei noastre, trebuie să ni se recunoască și dreptul ca copiii noștri să se și poată cultiva în limba noastră.

Asupra gimnaziilor românești, dl Vaida a zis: A fost o vreme când în chestia gimnaziilor, statul n'a fost atât de sgârbit, cum e acum. Prim-ministrul Tisa a declarat, că e o nenorocire și că nu află cu cale să se înființeze și mai multe gimnazii nemaghiare, dar totuși face acea concesiile mare, ca se asigure poate un gimnaziu și jumătate pentru Români, respective guvernul se va gândi asupra acestui lucru.

Ce privește concesiile în chestiile administrative și de judecată, acestea nu sunt concesiile. Că autoritățile, recunoscând parțială o altă limbă, decât numai cea românească, se înțeleg direct sau prin talmaciu cu oamenii, e un lucru foarte natural, căci acesta e un drept care îl are nu numai orice cetățean maghiar, dar chiar și cei din China, și există acest drept de mii de ani, pentru că cu un om care nu știe altă limbă, numai în limba lui maternă te poți înțelege cu el.

Dar acest lucru nici nu-i așa de periculos, chipacum se pare azi — și aș regreta foarte mult dacă și bărbații politici conducători s'ar lăsa influențați de direcția șovină, — căci, pofțiți și luați în considerare ca unitatea statului nu suferă doar nici o știrbire dacă și limba noastră va avea drepturi. Dovada cea mai bună în această privință e, ceea ce a spus și dl prim-ministru, că în diferitele comitate sunt diferite obiceiuri. Într'un comitat dela graniță (al Brașovului, unde locuiește deputatul Vaida) adevărat chiar într'un comitat foarte periclitat, afacerile se rezolvă în trei limbi, fără ca prin aceasta unitatea statului să fi suferit vre-o știrbire, sau ca din partea puterii de stat să fie expus persecuțiilor.

Iar, dacă mă opresc aci, trebuie să declar că greșeala privitor la administrația din Ardeal zace în aceea, că se trimit acolo oameni tineri din Ungaria, cari n'au nici cunoștința de lipsă de viață, nu cunosc stările de acolo și nu știu nici românește. Aceștia au făcut totul în interesul „scăpării“ patriei și ce e mai ușor decât să-l joci pe patriotul și să „scapi“ patria. Rezultatul a fost, că în ținuturile, în cari generații întregi au trăit în înțelegere, deodată s'a ajuns la o chestiune de naționalitate, față cu care de sine înțeles comitele suprem a scăpat statul maghiar.

Așa stau lucrurile în Făgăraș, unde înainte de venirea comitelui-suprem Szel erau stări cu mult mai bune, decum există azi, dar a stricat acolo și un anumit Darani. Se pare că aceștia și-au știut câștiga mai ușor puțină protecție, decât vre-un om din Ardeal, cari de altcum — o spun aceasta chiar și Maghiarii, vă rog interesați-vă numai — ies cu mult mai bine la cale cu Românii, pentru că Maghiarul din Ardeal îi cunoaște pe Români, le cunoaște mai bine datinile și le respectă aceste mai bine, decât acela, pentru care tot ce există acolo e străin și e barbar, fiind învățat din copilărie (pe pusele Ungariei! *Red.*) cu un alt popor și cu alte datini.

Cât ce privește celelalte concesiile ale dlui prim-ministru, sunt numai formă de concesiile, cari mai au și neajunsul, că vor trece ani de zile, până se vor putea introduce. În afară de aceasta dl prim-ministru a mai făcut o declarație, care-i poate șterge toate concesiile, când a spus că nu e învoit să împlinescă legea de naționalitate. Acum pofțiți și închipuiți-vă că dl prim-ministru, ori dl ministru de școale dă un ordin ca cutare ori cutare hotărâre să se execute într'un ținut locuit de naționalități. Atunci, cum a spus și colegul Deji și a aprobat și dl prim-ministru, fiecare mic funcționar se va crede îndreptătit să nu le execute, pentru că și aceste dispoziții ministeriale ar avea de scop ce se cuprinde în legea de naționalități din 1868; chiar acesta e pericolul că fiecare funcționar se crede un mare sprijinitor al statului contra „trădătorilor“ și a „agitatorilor“.

Ce se crede mai nainte despre naționalități?

Dar iată ce zice renumitul barbat maghiar Eötvös, care are alte părere decât despre chestia naționalităților. Acest barbat în cartea sa despre naționalități spune: „Să luam, ca am câștigat tot ce doresc membrii partidului dela putere: parlament a cărui majorități sa aibă o putere nemărginită în hotărârile privitoare la afacerile țării, o administrație care e organizată în baza celui mai strict gând de a conduce totul dintr'un loc, dar majoritatea parlamentului ia o pornire pentru singura putere a naționalității maghiare, iar administrația se va folosi în acest scop de întregă puterea administrativă. Și ce vom câștiga? — Putem ajunge, ca să împiedecăm libera mișcare a naționalităților în comune și în comitate, să le amuțim cuvântul, ce atât de mult înspăimântă acum pe unii și pe alții, putem ajunge, ca concentrându-se toată instrucțiunea în mâinile statului să o folosim pentru dezvoltarea limbei noastre (maghiare), — dar ca diferitele naționalități din țară să-și piardă simțul lor, ca să nu se insuflețescă pentru naționalitatea lor, asta nu se poate ajunge pe această cale, întocmai cum nu au ajuns acest scop nici alții, cari aceleași mijloace le-au folosit față de naționalitatea maghiară. Rezultatul nu poate fi altul, decât că mișcarea, pe care o facem să se piardă dela suprafața vieții noastre publice, să-și ducă cu atât mai adânc înrădăcina și ura care există acum în contra limbei maghiare, să se întoarcă în contra statului maghiar, în contra patriei și a unității de stat“.

Într'alt loc zice Eötvös: „Față de această primejdie și la deslegarea acestei mari lucrări e trebuință de alte mijloace. Un singur mijloc cunoaștem, care corăș-

punde însemnătății acestei cauze și acela este ca să mulțumim cererile drepte ale diferitelor naționalități din patrie și astfel să înlăturăm cauzele, cari au produs această mișcare". —

Românii suntem zilnic huiduiți și batjocoriți.

Mai este încă și o altă mare greutate, de care se isbește făptuirea păcii și asta este tonul obișnuit în camera ungară, unde suntem priviți cu huidueli chiar numai pentru motivul, că suntem Români și nu suntem Unguri. Pe cealaltă parte e cu neputință, ca să ne tot certăm prin ziare, să desmințim necontentit. In gazetele maghiare suntem zilnic batjocoriți. Dar dacă e vorba de pace, atunci toți Maghiarii cari au oarecare înrăurire asupra presei, sunt chemați să-și facă datoria în privința asta.

Ce grozăvenii s'au scris din prilejul atentatului dela Dobrițin, nu le cetese, nu voiu să abuzez de răbdarea Onoratei camere, dar am aci spre pildă numărul din 25 Februarie al ziarului „Magyarország", în care se scrie că o împăcare între ideea națională română și între naționalismul român este cu neputință. Asemenea și ziarul „Budapesti Hirlap" din 26 Februarie spune, că mișcarea valahă și conducătorii Valhilor sunt răspunzători pentru asasinatul ce s'a întâmplat la Dobrițin. Articolul ziarului „Pesti Naplo" din 26 Februarie susține cu toată hotărîrea că urzitorii asasinatului sunt Români. Să mai vorbească despre „A Nap"? Sub titlul „Bomba dela Dobrițin" scrie că Români nu vreau să arunce în aer numai reședința dela Dobrițin, ci Ungaria întreagă, pretutindeni și totdeauna au lucrat cu ecrăz.

Noi am apărat totdeauna patria!

Onorată cameră! Ni se spune mereu, că noi nu ajutam statul. Sunt dator să protestez în contra acestei păreri, căci datele statistice dovedesc că în veacul trecut Maghiarii au fost mai puțini față de nemaghiari și tocmai la marginile cele mai primejdioase am lăsat noi Români. Diplomele nobilitare (grofeste), pe cari le-au primit Români începând dela Ludovic cel Mare nu le-au primit pentru motivul, că doară nu și-ar fi făcut datoria privitoare la apărarea țării. Grănițerii de pe atunci s'au luptat sub steagurile habsburgice pe toate câmpiile de luptă ale Europei apusene și au apărat patria aici acasă și strămoșii noștri iobagi au susținut țara aceasta cu bani și cu soldați și zău nu știu, ce soarte ar fi avut țara aceasta, dacă aceștia nu și-ar fi luat partea lor cu toată cinstea în acele lupte, cari au susținut statul. Ioan Huniade, Matia Huniade, Paul Chinezul au fost Români — asta e constatat și nu cred că cineva s'o tragă la îndoială — zău acești Români au fost susținătorii acestui stat și în timpul lor ei au fost bărbații ei cei mai mari, căpitani ei cei mai viteji.

E deci foarte dureros, dacă un fost ministru de culte ne spune, că noi nu susținem statul, ci ne socotește ca niște lăpădături ori ca venituri. Recomand în atențiunea contelui Aponi cartea lui Benedek „Istoria națiunii maghiare" unde într'un loc se zice: „Când la știrea, că Mohamed al II-lea a luat Constantinopolul, Europa întreagă se umpluse de groază că dănsul acum pleacă a cuceri lumea creștină, iarăș numai dela Huneade se așteptă respingerea Turcilor. Și bărbatul mare a uitat

supărarea personală ce i s'a făcut și el singur a oferit 10,000 de soldați români pentru apărarea patriei. Dintre magnați abia câțiva i s'au alăturat". Și poporul român totuși n'a apărat acest stat?

Se poate înfăptui maghiarizarea?

Dar cele de sus sunt lucruri vechi. Marea chestiune de azi este: putem noi să fim maghiarizați ori ba? Dacă se poate, atunci societatea maghiară și statul maghiar trebuie să facă tot ce se poate, pentruca să ne maghiarizeze, dacă se poate duce la bun sfârșit. Dacă însă nu se poate, atunci forțarea maghiarizării este dădrechtul sinucidere (omorâre) și produce în nemaghiari cel mult simțul, că dacă e vorba de peire, să perim toți, să perim și voi Ungurii și să perim și noi Români.

Căci, onorată cameră, avem deja pilde din atâtea state. Acolo e cazul Polonilor, ce a amintit deja și un domn coleg deputat guvernamental, când puternicul stat german cu 65 milioane de locuitori n'o poate scoate la cale cu 3 milioane de Poloni. Dacă au ajuns la oarecare rezultate prin colonizări, asta nu va să zică germanizarea tuturor Polonilor. — Acolo e soarta Polonilor din Rusia, pe cari nici decum nu i-au putut face Ruși, dar a succes să-i facă cei mai mari dușmani ai Rusiei, cari abia așteaptă momentul când se vor alia cu dușmanii din afară în contra patriei lor. De altă parte iată pilda Polonilor din Austria, cari sunt cei mai credincioși supuși ai Austriei și iată pilda Elveției, unde cele trei naționalități trăiesc în cea mai prietenească înțelegere. Aceștia nu doresc să se alature nici la Franța, nici la Italia, nici la Germania. — Politica ungurească are puțința să urmeze ori pilda Rusiei ori pilda Elveției.

Dar nu se poate nădăjdui că în țara aceasta se vor întâmpla schimbări, în spre mai bine, căta vreme nu va fi deslegată chestia naționalităților, după aceea să urmeze democratizarea țării. Că ce stări sunt la noi în țară a spus-o într'o adunare contele Andrási Gyula, care a zis: „Nu este stat în Europa apuseană, în care guvernul să aibă atâta putere, în care guvernul să poată strică ori ajuta atât de mult cetățenilor și, dureru, nu este stat, unde guvernele să fi admis că pot abuză de puterea lor, ca în Ungaria. Aci-i înainte de toate primejdia naționalităților. De frica ei, societatea maghiară a adus multe legi volnice, au dat putere prea mare guvernelor, de care ca națiune iubitoare de libertate, totdeauna s'ar fi ferit".

Așa a spus un Maghiar într'o adunare maghiară. Nu trebuie deci ca eu să dovedesc, că pentru libertățile publice ungariste și pentru națiunea maghiară nu este o primejdie mai mare, decât deslegarea chestiei naționalităților.

Maghiariza nu ne pot!

Dacă deci nu putem fi maghiarizați, atunci nu rămâne altceva, decât că în cele din urmă se vor află bărbați politici maghiari, — nu cred că acela să fie contele Ștefan Tisa, căci noi cei de azi vom fi de mult în mormânt atunci, când ura va încetă întru atâta, ca împăciuirea să se poată înfăptui — cari vor duce la bun sfârșit chestia asta.

Se prea poate deci, că odată chiar acei

domni, cari acum sunt contra contelui Tisa, vor fi chemați să ne facă concesiuni mult mai mari, decât acelea, pe cari ni le-a făcut azi contele Tisa. Căci niciodată nu se poate ști, că oare prânzul, pe care cineva și l'a pregătit, el îl va gustă ori cineva căruia i-s'a părut proastă gustarea.

Onorată cameră! Dacă noi nu putem fi maghiarizați, atunci trebuie să ne căsuțăm în interesul susținerii acestui stat așa ca atât noi, cât și poporul, să nu simțim puterea de stat ca un dușman, să ne simțim numai povara și greutățile statului numai din cauză, că suntem Români, ci să-i simțim binefacerile și egalitatea de drepturi, ca să putem trăi în viața noastră națională asigurată prin instituțiuni.

Sunt dator să mai spun și aceea, că nu se poate pertractă cu un popor decât numai prin reprezentanții săi, fie aceia săi deputați dietali, ori membri ai comitetelor și este o curioasă pace aceea, care vrea să înlătore pe deputații români, cari vrea să se împace cu poporul român dar nu ca poporul să nu-și poată alege deputați din voință liberă. Nu despre noi e vorba onorată cameră, viața noastră trecătoare e foarte scurtă și mandatul acesta intrădese pretinde jertfe mult mai mari, decât să se pară de dorit a ajunge deputați. Dacă câtă vreme poporul român nu va fi reprezentat aci în cameră prin alegeri libere conducerea lui o va avea, ca și azi, consiliul național.

Un viitor mai bun.

Ceeace privește viitorul: noi suntem convinși că pentru toate suferințele de veacuri are să ne răsplătească viitorul. Suntem convinși, că dacă trecutul a cerut dela noi jertfe, dacă pentru ziua de azi luptă, viitorul va aduce învingerea noastră. Această convingere ni s'a întărit și prin mărturisirea contelui Berchtold, făcută în vorbirea sa din delegațiuni, că adevărat dela București pentru aceea nu poate lungă, deoarece în Macedonia nu sunt acum implinite dreptele cereri naționale. Și când am citit acest discurs (vorbește nu numai conducătorii români, nu numai preoții și intelectualii (ceialți domni) austri, dar chiar și țărani nostri au zis că o nouă viață răsare în monarhie, că ministrul Berchtold a declarat, că în Macedonia trebuie implinite cererile acelor, care încă nu sunt mulțumiți.

Și asta înseamnă că nici în monarhia noastră nu mai este departe timpul, că și noi Români vom primi cel puțin unele drepturi, câte primesc în Macedonia. Și știința aceasta ne va da putere, ca să continuăm lupta noastră ca și în trecut în constituțională (pe bazele legii), cu mijloace legale. Și ne pare nespuse de rău, că atunci când Albanezii au primit un stat, ministrul-șef al guvernului a vorbit cu noi despre „naziu" (!! Red. F. P.) și chiar atunci împreună cu ministrul-șef al guvernului suntem învredniciți de cele mai mari atacuri de partea opoziției. Prin asta se dovedește lucrul nu este încă copt, că e lipsă încă multă muncă, din partea dumneavoastră și din partea opoziției, tot așa din partea noastră, ca să se pregătească drumul prin care pe care să se poată înfăptui pacea sigură și dăinuitoare. Sunt convins că această chestiune nu se poate deslegă decât numai prin temeiul asigurării existenței (vieții) naționale a poporului român.

Alte amănunte din dietă.

Am dat toate părțile mai însemnate din vorbirea dlui deputat Dr. Alexandru Vaida-Voevod, fiindcă cele spuse de Domniasa sunt tot atâtea adevăruri, cari sunt vrednice a fi cât mai bine cunoscute de poporul nostru. In cele următoare vom schița pe scurt și cuprinsul celorlalte vorbiri rostite în dietă asupra consfătuirilor dintre Tisa și comitetul național, precum și diferitele lucruri mai interesante, petrecute în ședințele dietei din zilele din urmă.

Ședința dela 19 Martie.

Joi în 19 Martie n. ministrul de finanțe Teleski a prezentat dietei proiectul de buget pe 1914—1915 (cheltuelile și venitele statului din 1 Iulie 1914 până la 30 Iunie 1915). Vorbirea ministrului, cu care a prezentat acest buget, a ținut două ore întregi. Venitele țării fac aproape la 2300 de milioane coroane, iar cheltuelile sunt numai cu 61 de mii coroane mai mici decât venitele. (E întrebare însă, dacă și asta e chiar așa! Mai curând se cheltuiește peste venite, decât să se mai pună ceva și la o parte. În România de pildă se pun milioane la o parte în fiecare an. *Redacția Foii*). Pentru cheltuelile armatei e pus pe anul viitor mai mult cu 55 milioane, pentru plățirea datoriilor statului 37 milioane, la dispoziția ministerului de comerț, în deosebi pentru facerea de noi linii ferate, 35 milioane, pentru ministerul de culte 13 milioane. — Venite mai mari ca în trecut sunt plătuite a se scoate: din dări directe cu 42 milioane mai mult, dări de consum 30 milioane, stampele 5 milioane, dela tabac 4 milioane, dela cale ferate 15 milioane, din pădurile statului 3 milioane. (În aceste milioane de noi dări câte nu plătim și noi Români!? Aci nu suntem trecuți cu vederea, numai când e vorba să primim și noi ceva dela stat, atunci nu vrem să ne ia în seamă! *Red.*)

În ședința din această zi a ținut o mare vorbire deputatul nostru Vasile Damian, care a arătat, ca pentru partidul național român a fost cu neputință a primi condițiile de pace ale lui Tisa. Români au rămas îngroziți când au auzit, că după noua lege electorală abia 27 cercuri electorale vor fi cu majoritate românească (mai multe voturi românești), pe când după legea cea veche am avut 42 cercuri, unde Români aveau cele mai multe voturi. Ba Tisa a declarat, că nici restul legii de naționalități nu vrea s'o execute. Dar nici pentru puținul cât ni-l dă Tisa, nu ne dă nici o garanție. Între astfel de împrejurări nu poate fi vorba de pace. (Din frumoasa vorbire a dlui protopop și deputat Damian vom da unele părți mai pe larg în numărul viitor. *Redacția Foii Pop.*)

A vorbit apoi deputatul guvernamental Ugron Zoltan invinuinđ pe Poloni pentru atacurile lui la adresa Românilor. El (Ugron Zoltan) cunoaște lucrurile mai bine, fiindcă trăește între Români. Săcui și Sași. Înțelege cele spuse de deputații români, și dacă nu le află toate de bune, totuși îi pare rău, că ministrul-președinte n'a mers mai departe în recunoașterea drepturilor limbei române în școale. (Acesta a vorbit destul de frumos, dar răul e că totul a rămas numai la vorbe. *Red.*) Vorbitorul combate pe ceice sunt contra păcii și declară, că trebuie să se afle vr'o moda-

litate cinstită de pace. Ca un mare pas înainte în acest sens consideră el și desbaterea de acum în dietă.

Contele Mihail Esterhazi (deputat koșutist) învinuește pe Tisa din cauza consfătuirilor purtate cu Români, cari nici n'ar avea dreptul să vorbească în numele a trei milioane de Români. (Dar ai tu, trântorule?! *Red.*). De altcum Esterhazi zice, că cu guvernul de acum și cu deputații din partidul guvernului nu poate să stea de vorbă până ce nu declară fiecare pe cuvântul de onoare, că nu au fost aleși cu bani dela sare (aci vrea să se înțeleagă târguelile lui Lukaci cu contractele de sare, pentru cari ar fi primit mai multe milioane). Esterhazi nu primește răspunsul lui Tisa.

Tot în ședința de Joi, deputatul koșutist Saghi a întrebat guvernul ungar asupra unei mari adunări, pe care vrea s'o țina Liga culturală din România la 29 Martie n. și în care adunare se va vorbi asupra consfătuirilor dintre Tisa și Români, precum și despre urmările noiei legi electorale în Ungaria. Deputatul Saghi cere, ca guvernul ungar să impedece — prin ministrul austro-ungar la București — ținerea acestei adunări, care vrea să se amestece în chestiile dinlăuntru ale Ungariei.

Prim-ministrul Tisa a răspuns îndată, că el nu se poate amesteca în afacerile României, spre a controla ca: o societate ce fel de adunări ține și cu ce fel de program? Un astfel de amestec pe cale diplomatică s'ar putea face numai atunci, când s'ar întâmpla fapte, în urma cărora să sufere vaza și onoarea unui stat. (Ei, fara asta n'a putut fi harnicul de Saghi! Par'ca Ungaria se poate amesteca în chestiile din lăuntru ale României! *Red. Foii*).

Ședința dela 20 Martie n.

În ședința aceasta neînfrântul nostru luptator, dl Dr. Alexandru Vaida-Voevod, deputatul Arpașului, a ținut un impunător discurs timp de două ciasuri și jumătate, fara intrerupere. Cele mai însemnate părți din vorbirea dlui Vaida le dam la alt loc al foii de azi.

După vorbirea energicului naționalist Vaida a urmat la cuvânt slăbanogul și vândutul vicar Mangra dela Orade. Când s'a sculat însă el să vorbească, deputații români au parasit sala în mod demonstrativ. Mangra a îndrugat și el câteva vorbe, lăudându-și stăpânul, pe Tisa, pentru încercările de-a face pace.

Fiind acum desbaterea spre sfârșite, se scoală prim-ministrul Tisa și cere luarea la cunoștința a răspunsului sau din partea dietei, precum și propunerea deputatului lakabfi. (Această propunere e de așa, că dieta să se declare mulțumită cu cele făcute de Tisa în decursul consfătuirilor.) Tisa, în vorbirea lui, își exprimă părerea de rău, că unii deputați din opoziție au ridicat grave invinuiri contra Românilor, de pildă Poloni. Urmarea acestor invinuiri a fost, că deputatul Vaida numai decât a răspuns tot așa de aspru. În felul acesta, bine înțeles, că nu se poate ajunge la pace. De aceea roagă pe deputații maghiari, ca să nu peardă din vedere cele auzite în cursul acestor desbateri. Din contră, să lucreze mai departe în țară în interesul păcii. (Fiind timpul înaintat, la 2

ciasuri după ameazi, se anunță o pauză de un cias).

După ciasurile 3 se deschide din nou ședința. Ia cuvântul deputatul sas Koponi din Brașov, care atrage atenția lui Tisa asupra Șvabilor din Bănat și îl roagă ca să împlinească cererile naționale ale acestora.

După Koponi s'a sculat însă îndată deputatul sas Melzer, care încă ar vrea unele ușurări pe seama Șvabilor, dar el vrea să fie mai blândoc, mai cap plecat față de Tisa și de aceea zice, că nu susține întru toate cele spuse de colegul Koponi. (Urmarea acestor două vorbiri ale deputaților sași a fost, că Koponi va repăși din partidul guvernamental. Asta din cauză, că Tisa i-ar fi luat lui Koponi în nume de rău unele vorbe spuse în dietă. Cu Koponi o să iese din partidul guvernamental și deputatul sas Brandtsch, care deja și până acum a reprezentat un punct de vedere mai radical, decât ceilalți deputați ai lor. Astfel vedem, că între Sași încă se ivesc preferenți.)

Punându-se la vot, dieta primește răspunsul lui Tisa și propunerea deputatului lakabfi. Președintele propune apoi, ca dieta să nu mai țină ședințe deocamdată, rămânând ca președintele să concheme pe deputați la ședință, când va afla el cu cale (poate după Paști).

Pentru „poetul asupriților“

Serbătorirea dlui Octavian Goga în Sibiu.

În numărul trecut am spus, că dl Octavian Goga, care în poeziile sale atât de dinos cântă durerea și năcazurile poporului român din Ardeal, a scris acum o piesă teatrală intitulată „Domnul notar“. Aceasta piesă a fost de curând jucată la Teatrul Național din București. Frații din România au primit cu mare însuflețire drama dlui Goga. „Domnul notar“ e meru reprezentat la teatrul din București, iar lumea românească grăbește din toate părțile, ca să vadă această piesă teatrală, în care se arată asupririle și sbuciumările noastre a celor din Ardeal.

Prin scrierea acestei piese teatrale și reprezentarea ei la București, am putea zice, că dl Goga a dus cu sine la București un colț al Ardealului... Frații din România libera, privind piesa „Domnul notar“, vor privi în sufletul nostru, care atât de mult se sbate sub povara năcazului, a asupririlor și a batjocurilor, ce zilnic trebuie să le îndurăm noi în pământul și moșia noastră, pe care de atâtea veacuri am apărat-o cu sângele nostru...

Subiectul piesei este de a arăta tirănia și abuzurile, ce se fac la noi în Ardeal din prilejul alegerilor de deputați. În piesa dlui Goga, capul răutăților la o astfel de alegere este notarul Vălean, care pentru a se face plăcut mai marilor săi, își uită că a supt țâță românească și cortesește pentru candidatul guvernului, care e un Român renegat, vândut Maghiarimii. Renegatul e ales deputat, dar cu vărsare de sânge. Din cauza aceasta poporul se revoltă amar și omoară pe al doilea renegat, pe notarul Vălean. Astfel ceice și-au lăpădat neamul și-au primit răsplata...

Că inimile fraților din Țară, văzând această piesă, au tresărit puternic, e ușor de înțeles. Nici că se putea altcum. Iar ca semn al dragostei lor pentru noi, frații

liberi din regat, pe lângă alte multe semne de cinste pentru dl Goga, ei au aranjat și un mare banchet în onoarea „poetului asupriților“, despre ceace am scris în numărul trecut.

Dacă astfel au cinstit frații din Țară pe poetul nostru, nu mai încapă îndoială, că și noi suntem dator să ne arătăm dragostea față de acela, care luptă cu condeii pentru dezrobirea unui neam. Această dragoste i-s'a arătat dlui Goga Mercuri acum, în 25 Martie n., când s'a aranjat în Sibiiu un mare banchet (masă comună) în onoarea poetului.

Și la dreptul vorbind, banchetul de Mercuri seara a fost o adevărată serbare națională nu numai a Românilor sibiieni, ci a neamului întreg din Transilvania și Ungaria. A luat parte tot ce are Sibiiul mai distins, precum și foarte mulți intelectuali din jur. Cu totul au fost peste 100 de înși, cari au participat în persoană. Au fost însă sute și mii de persoane, cari din cauza scurtimii timpului sau a depărtării n'au putut lua parte în persoană, dar au luat parte cu gândul, iar gândurilor lor le-au dat expresiune prin mulțimea de telegrame și scrisori, cari au sosit în decurs de două zile la adresa dlui Goga și a comitetului aranjator, în fruntea căruia a stat neobositul domn Ioan Lăpadatu, directorul băncii generale.

Din lipsa de loc și fiindcă ziarul nostru tocmai în dimineața zilei de după banchet se pune sub tipar, nu putem da un raport mai pe larg asupra acestei serbări. Dar îl vom mai completa în numărul viitor. De astădată dam numai unele detalii mai scurte.

Banchetul s'a aranjat de societatea română din Sibiiu în sala cea mare dela restaurațiunea Stadtpark. La cinsurile 8 seara toți cei invitați și înștiințați se grabesc a-i ocupa locurile. În sală domnește o deosebită veselie pe fețele tuturor. E temere numai, că nu vor avea toți loc. În fruntea mesei ia loc serbătoritul Octavian Goga, având la dreapta pe domnii Ioan Droș, protopop în penziune, Ioan de Preda, protopopul Nicolae Togan și Dr. Ilie Beu, iar la stânga pe domnii Nicolae Ivan și Lazar Triteanu, asesori consistoriali, Dr. Octavian Russu și Dr. Vasile Preda. În fața dlui Goga stau doi țărani deștepți, cu fața veselă și ochi scânteietori: e primarul Iacob Ciucian și cu viceprimarul Iacob Isdraila, iar lângă ei părintele Emil Cioran și medicul Dr. Bucur, cari toți patru reprezintă comuna Rășinari. Iocul natal al poetului Goga, de unde autorul și-a luat atâtea nume, scene și motive în drama sa. Urmează apoi la masa din mijloc domnii: Victor Tordășianu, Timotei Popovici, Pavel Borzea, Dr. Zen. Gheaja, Dr. Ioan Muțiu, Dr. Silviu Dragomir, Dr. Ioan Broșiu, Eugen Todoran, Horia Avram, George Dușoiu, Ioan Panfilie, Aurel Popovici, Candid Popa, Traian Păcală, Dr. Ioan Rațiu, Nicolae Negruțiu, Dr. Victor Muntean și Dr. Victor Raicu. La masa din stânga: Ioan Vătășan, Victor Păcală, Ioan Lăpadatu, părintele Solomon, Nicolae Bratu, Octavian Neagoș, Octavian Fulea, Sofron Roșca, Iuliu Enescu, Iosif Schiopul, Stefan Boer, Vasile Osvadă, David Mohan, Remus Cosma, Ioan Rebea, Ioan Manta (Gurarăului), Romul Simu, Emil Verzariu, Const. Pop, I. Simu protopop (Sebeșul săsesc), Dr. Vasile Bologa. La masa din dreapta domnii: Dr. Ioan Lupăș, protopop (Săliște), Dr. George Proca,

Ioan Teculescu, protopop (Alba-Iulia), Dr. Alex. Fodor (Alba-Iulia), Dr. Nicolae Comșa (Săliște), Nicolae Borzea, protopop (Făgăraș), Dr. Ioan Fruma, Dr. Stefan Ladai, Dr. Eugen Piso, Dr. Ioan Pop (Alba-Iulia), Vasile Stoica, Ioan Oțoiu, Dr. Traian Petrașcu (Tălmăciu), Ioan Duma preot (Petreșeni), Dr. Moga (Sebeșul săsesc), Dr. Ioan Voina, Emil Comanescu, Dr. Lucian Balint, Dr. Aurel Milea, Dr. Liviu Turcu, Ioan Henteș, Nicolae Hențiu (Săliște), Ionel Comșa (Săliște), Dr. Nic. Ittu, Dr. Onisifor Ghibu, Dumitru Vulcu, etc. etc.

La masă s'a servit: Șalău rasol cu sos tartar, Gogoși cu marmeladă, Muschiu garnisit, Tortă, Inghetată, Fructe, Cafea neagră, Risling de Târnave, Șampanie.

Șirul vorbirilor la început dl asesor consistorial **Lazar Triteanu**, care în numele societății române sibiene a binevenat pe poetul Goga, măestrul și talmăcitorul gândurilor poporului românesc. Dl Triteanu, prin alese cuvinte a scos la iveală prefacerea simțimentelor și a ideilor poporului român, cari comori nescacate au aflat un mare talmăcitor în poetul nostru Goga, pentru care închină și îi dorește succese tot mai mari.

Urmează dl protopop al Săliștei, **Dr. Ioan Lupăș**. Domniasa salută pe poet în numele prietenilor de odinioară, cari cu toții și-au făcut studiile împreună prin cele școli straine, unde au locuit pe la cutare strain din Sibiiu sau aiea, iar acum s'au așezat fiecare acolo, unde l'a dus soarta: unii acasă, iar alții în diferite părți. În numele acestor prieteni închină pentru poetul Goga, căruia îi pofteste să se avânte tot mai sus, spre fala neamului nostru.

Se scoală acum iubitul nostru poet. Dl Goga e vădit impresionat de dragostea, ce i-se arată din partea Sibiienilor. Domniasa spune, că se bucură, fiindcă i-a reușit a dace Ardealul la București, iar frații noștri văzând cele arătate în piesa „Domnul notar“ ne-au înțeles pe deplin și s'au bucurat. În vorbirea sa „poetul patimilor noastre“ a atins unele coarde atât de duioase, din viața sa și în legătură cu noua dramă, încât e greu a da cuprinsul într'un scurt resumat. Sperăm însă, că în numărul viitor vom putea publica unele părți din vorbirile susnumite, cari au fost adevărate margăritare literare.

Se ridică apoi părintele **Emil Cioran** dela Rășinari și în numele Rășinarenilor aduce omagii poetului serbătorit, care își trage originea dintr'o veche familie de preoți cinstiți dela Rășinari. Părintele Cioran spune, că Rășinarenii se simt mândri, ca dl Goga a eternizat în cartea sa atâtea nume, motive și vorbe dela Rășinari. În numele Rășinarenilor îi dorește poetului iubit izbândă în toate gândurile și lucrările sale.

După aceea ia cuvântul dl asesor **Nicolae Ivan**, care mulțumește celor prezenți pentru participarea la această serbare, ce s'a aranjat în onoarea unui fiu iubit al neamului nostru.

Vorbirea părintelui Cioran l'a transpus pe dl Goga cu gândurile iarăș în trecutul îndepărtat. Domniasa se scoală și mulțumește consătenilor pentru dragostea arătată. Spune, că de acest loc îl leagă atâtea amintiri duioase. Se bucură de prezența celor doi țărani, cari au venit să reprezinte poporul unei fruntașe comune. Poetul iubește atât de mult satul. Alții iubesc patria. Dar noi n'avem patrie, noi avem numai sat. Să ne iubim deci satul și să sperăm că va veni

vremea, când vom avea și patrie... Cu acestea dl Goga își încheie vorbirea poetică, iar cei prezenți erup în strigă de: Să trăiască!

A mai vorbit protopopul **Teculescu** dela Alba-Iulia. Dânsul încă își exprimă bucuria pentru splendidă reușită a piesei dlui Goga la București. Aceasta și din motivul, că în piesă se vorbește de multe comune de prin jurul Alba-Iuliei. Oratorul închină pentru serbătoritul unui neam asuprit.

După alte câteva vorbiri mai scurte a urmat dl profesor **Dr. Silviu Dragomir**, care da cetire telegramelor și felicitărilor sosite în decursul celor două zile din urmă la adresa comitetului aranjator și dlui Goga. **Au sosit cu totul la 200 de telegrame și felicitări**, atât din apropiere cât și de prin cele mai îndepărtate ținuturi românești. Cetirea telegramelor e primită cu vii aplause la adresa trimițătorilor. Și sunt gânduri și idei atât de mărețe în aproape toate acele telegrame. În numărul viitor vom da și noi o parte din ele. Acum amintim că s'au trimis telegrame și felicitări din: Iași (dela profesorul universitar Stere, căruia i-s'a răspuns dela banchet tot printr'o telegramă), Brașov (totală inteligența, la 200 de subscrieri), Blaj, Cluj (universitarii, copii nimănu), Viena, Budapesta (universitarii), Cernăuți, Arad, Oradea-mare, Timișoara, Beiuș, Șimleu, Zălau, Sighetul Marmației, Orăștie, Dealu, Merceurea, Crasna, Făgăraș, Dej, Târnab etc. etc.

În tot decursul mesei a domnit cea mai bună dispoziție și veselie. Toate vorbirile au fost primite cu îndelungate aplauze. Muzica a cântat diferite melodii naționale. Cu niște frumoase doine românești s'a produs dl Sofroniu Roșca, funcționar la „Albina“, iar la un moment dat tot el de față s'au sculat în picioare și s'a cântat „Deșteaptă-te Române!“ Un grup de persoane mai tinere au improvisat un cor, care ne-a distras cu cântarea mai multor marșuri naționale: „Pe-al nostru steag“, „Luceafărul“ etc. etc.

Astfel a decurs această frumoasă serbare, închinată poetului Goga de societatea română sibiiană. Banchetul s'a sfârșit la 12 ore, când o parte mare a celor prezenți s'au depărtat spre casă, iar alții au mai rămas puțin în discuții la un pahar de vin.

Ros

Știri diferite.

Asentările se vor ține în anul acesta din 22 Aprilie până în 20 Iunie. Pe baza noiei legi numărul recruților se urcă acum pentru armata comună în Ungaria cu 2388 în 1915 cu 4819, în 1916 cu 7250, în 1917 cu 7463, iar în 1918 și încă 5 ani următori, în fiecare an cu 7676 recruți mai mult decât până acum. Numărul recruților de honvezi rămâne în 1914 neschimbat. În 1915 se va urca însă cu 2500, în 1916 cu 4000, în 1917 cu 5000, iar în 1918 și încă 5 ani următori în fiecare an cu 6000 recruți. Peste tot luat, în Ungaria trebuie să se asenteze în 1914 70 mii 406 recruți pentru armata comună, iar pentru honvezi 25 mii recruți.

Despre înarmările Rusiei în săptămâna aceasta nu s'au mai dat din Rusia știri așa de neliniștitoare ca în săptămânile trecute. Din contră, un bărbat cu trecut

în Rusia, Witte, a declarat, că după a lui părere 3—4 ani de acum încolo nu se va ivi războiu între Rusia și Germania sau Rusia și Austria. — De, se spun atâtea păreri, încât omul nu știe ce să mai creadă! Un lucru însă stă: toate statele mari europene se înarmează mereu, și încă cu mare zor. De ce? — asta o va arăta viitorul!...

Logodna prințului Carol al României. Marele ziar german „Berliner Tagblatt“ a publicat în zilele trecute știrea, că prințul Carol al României se va căsători cu o mare ducesă rusă, iar Țarul ar fi hotărât ca să-i dea fiicei sale ca zestre o parte a Basarabiei, adică ținuturile: Cahul,

Bolgrađ și Ismail. Ziarul „Dimineața“ din București anunță, că în cercurile bucureștene știrea e primită cu neîncredere. „Totuși — scrie acel ziar — în unele cercuri diplomatice am putut constata, că știrea aceasta este primită cu o deosebită bucurie și că se caută a ne face să punem temei pe știrea publicată de „Berliner Tagblatt“. Ni se spune, că dacă hotarul acestui ținut care s'ar ceda României — continuă „Dimineața“ — s'ar putea întinde mai mult în spre nord, la sud, însă, el va pleca de la un punct situat spre răsărit de la orașul Chilia, lăsându-se Rusiei stăpânirea asupra celor două orașe de la Dunăre: Chilia și Akerman, unde se fac

astăzi mari lucrări pentru transformarea lor în porturi mari și de importanță militară, împreună cu zona locuită de slavi.“

Vizita prințului în Rusia e așteptată pe 28 Martie, când el va sosi la Țarskoe-Selo, împreună cu părinții săi, unde va sta vr'o 10 zile. Că pe care fată a țarului o va lua prințul, asta nu se știe sigur. Unii zic, că pe cea mai mare, Olga, alții că pe Tațiana care e mai mică. De altcând se fac mari pregătiri în vederea sosirii principilor români în Rusia.

Spre știre. În numărul acesta, din lipsă de loc am trebuit să lăsăm afară o seamă de material. Asta spre orientare celor care vor aștepta unele publicații.

O groaznică catastrofă lângă Veneția.

În ziua de 19 Martie n. s'a întâmplat o groaznică catastrofă lângă Veneția (în Italia). Un vapor mai mic, care avea vr'o 20 de persoane pe bord, s'a ciocnit cu un alt vapor militar. Ciocnirea a fost atât de puternică, încât vaporul s'a rupt în două și în câteva minute a dispărut în apele

mării împreună cu un mare număr de pasageri. Numărul nenorociților nu se cunoaște. Se crede însă, că trece peste 50. De pe un vapor din apropiere au sărit numeroși marinari în ajutor, dar n'au putut fi scapați decât foarte puțini înși. Cei mai mulți dintre pasageri s'au înecat. Co-

rabia scufundată a putut fi scoasă numai în ziua următoare, când în caiutele vaporului au fost aflate o mulțime de cadavre.

Chipul nostru ne arată cum nenorociții caută să-și scape viața, dar ei sunt în curând înghițiți de valurile și spumele mării.

Știrile Săptămîinii.

Sibiu, 26 Martie n.

Concertul doamnei Lucia Cosma.

Vineria trecută, în 20 Martie n., Românii din Sibiu am avut câteva ciasuri de adevărată înălțare sufletească. În seara acelei zile renumita noastră cântăreață, doamna Lucia Cosma, a dat un concert în favorul școlii române de industrie, care e susținută de Reuniunea femeilor române din Sibiu.

Doamna Cosma e o persoană deja bine cunoscută și apreciată de publicul sibian, atât român cât și străin. Dovadă despre aceasta este și prezența la concert a celor mai marcante persoane din Sibiu, fără deosebire de naționalitate. Și într'adevăr, oricui trebuie să-i cadă atât de plăcut la suflet, ascultând dulcea voce a doamnei Cosma. La domniasa se observă numai decât, că nu e cântăreață de profesiune și doritoare de reclamă, ci e o persoană care cântă de dragul artei, o persoană care prin fineța și gingășia vocii ei, ajutată de o finută maiestatică, e în stare să captiveze un public cât de pretentios, cum de fapt e publicul sibian, care știe să distingă valorile.

Programul concertului a cuprins o puncte executate de doamna Cosma, iar un punct deosebit a fost executat la pian de dl Gustav Koricsansky, pianist. În această seară am avut prilejul a auzi pătrunzătoare arii și cântări de Gluck, Gasparini, Brahms, Wolf, Thomas, precum și cântece naționale românești de Dima, Brediceanu, Borghovan și Otescu.

Publicul prezent din Sibiu și jur, care umpluse bine spațioasa sală dela Gesellschaftshaus, a răsplătit cu binemeritate aplauze arta de salon a doamnei Lucia Cosma, făcându-i totodată și mai multe cadouri cu buchete și cununi frumoase de flori.

Mult putem învăța. Cetim în „Drapelul“ din Lugos, cumcă doamna Miți Buciu a dăruit „Cantinei școlare“, unde se ajută copiii saraci cu de-ale mâncării, suma de 10 cor. în loc de pomană de 6 săptămâni în amintirea soțului său Costi Buciu, fost funcționar la comitat. — Și pentru ce n'am mărturisit, că această faptă, deși frumoasă, pentru o foaie din Sibiu, n'ar merită atâta însemnătate spre a o încreștă și noi! O facem însă, fiindcă cuprinde în sine o neprețuită învățătură, din care ar putea mult învăța și cetitorii noștri. Atâta amar de cheltuială recere o pomană din zilele noastre, încât dacă stai a judeca puteai trăi cu ai casei multe zile, ba chiar săptămâni din ceece ai cheltuit la pomană.

Femeia unui ministru omoară pe un redactor. Soția ministrului francez Caillaux a intrat în odaia de lucru a redactorului dela ziarul „Le Figaro“ și a tras asupra lui 5 gloanțe de revolver, răbindu-l de moarte. Aceasta din cauză, că redactorul ducă o luptă crâncenă în contra ministrului, în foaia sa. Ministrul și-a dat abzi-cerea, iar soția e întemnițată.

Dinamită în stradă. Înaintea școlii de fete din Cluj s'a găsit un pachet, în care s'a aflat o cantitate mare de dinamită. S'a pornit cercetare de a se afla, cine a așezat acolo materia periculoasă și cu ce gând.

De pe urma războiului. La Marseille (în Franța) au ajuns patru corăbii încărcate cu gloanțe și cartușe vechi rămase pe câmpul de luptă în Balcani. Acest material va fi întrebuințat pentru facerea de dopuri la sticle, adică plumburi la închiderea glă-jilor. Ele au fost strânse din pământ de târgoveții cu fer vechiu, de cari vedem umblând și prin satele noastre. La câți nu ne va ajunge deci în mână plumb, trecut poate prin carne de om și câte ar ști să ne povestească aceste metale, dacă ar avea ele darul de-a vorbi!

S'a spânzurat de supărare. Un lucrător dela calea ferată din Brün, de năcaz că a doua femeie i-a murit de oftică, a sugrumat pe cei doi copii ai săi, apoi el s'a spânzurat.

O nouă mașină de sburat. Până acum iscoditorii de mașini de sburat s'au gândit numai la purtarea oamenilor. Acum inginerul Eiffel a construit o mașină, cu care se poate duce greutăți mai mari. Aceasta va fi de mare folos în timp de impresurări de cetăți, când oastea încunjurată de dușmani, trebuie să se predea din lipsă de hrană. Cu noua mașină se poate duce odată mâncare pentru o zi la o mie de oameni.

Omor. Cetim într'o foaie ungurească: Ioan Marcu din Deva, venind dela lucru a găsit înaintea casei sale pe tovarășul lui de muncă Vasile Murcian. Marcu a luat la răspundere pe celalalt, ce caută la poarta lui? Din vorbă au ajuns la ciartă, din asta, — dupăcum e obiceiul, — la bătaie. În focul luptei Marcu a străpuns cu cuțitul pe Murcian, care a doua zi a murit. Ucigașul a fost arestat.

Iarăși nebuna de dragoste. Militarul activ Dumitru Papp din Maramurăș era îndrăgostit foc în Ana Mednic, dar părinții fetei nu voiau să știe de dragostea lor, ci oprise pe Ana să mai stea de vorbă cu Dumitru. Acesta aflând de opreliște a pus gând că sfârșește și cu fata și cu el. A pândit când fata trecea singură pe stradă, a tras-o într'o grădina ferită și a împușcat-o, după aceea și-a dat și lui un glonț în cap, punând capăt pentru totdeauna dragostei pădălnice. — Minte slabă duce la ispravă slabă!

Nenorocire pe Dunăre. Față cu Turnul Severin al României, pe malul sârbesc se află orașul Cladova. De aci au plecat, Duminecă a fost săptămâna, o luntre cu 15 persoane, cu să treacă spre Turnul Severin. Când barca a ajuns în mijlocul râului, nu se știe din ce pricină s'a răsturnat și toți călătorii au perit în valuri.

Ură între albi și negri. În Transvaalul Burilor viteji s'a iscat o ciartă mare între albi, cari sunt stăpânii băilor de aur și între negrii băieși. S'au întâmplat mai multe atentate, punându-se bombe locuințelor albilor și au fost arestați mai mulți negri.

Hoța de diplă. După spartul târgului din orașul unguresc Kecskemét, doi târgoveți s'au tras într'o crăjmă să-și desamortească trupul înțepenit de frig. Fiind aci și doi puradei cu dipele, oamenii iute au apucat chef de petrecanie și joc. De cătră ziuă însă, bagă unul de samă, că i-au perit din buzunar cele trei sute de coroane. Chemat fiind un polițist, a găsit suma de bani în dipla unui faraon. A dracului diplă!

Norocul teatralistului. Din America se vestește, cum a ajuns teatralistul Hackett la o avere de 7 milioane. El are adică o nepoată foarte bogată cu care se are rău. Aceasta, murindu-i bărbatul, a voit să facă testament din vreme, în care se lase averea cea mare spre scopuri de binefacere, ca nu murind și ea, să ajungă în mâinile unchiului nesuferit. Când se pregăti de facerea testamentului însă, i-s'a tulburat mintea, așa că și dacă făcea testamentul, după lege nu ar fi fost valabil (în putere). N'a mai trăit mult și a murit, rămânând averea în mâinile, unde nu ar fi dorit stăpâna.

Unde trăiesc oameni în pace. De parte, departe în largul Oceanului Atlantic, se află o insulă mare, aparținătoare Danemarcei. De aci se vestește în largul lumii, că în timp de 84 ani nu s'a întâmplat nici o crimă. Deci cea din urmă faptă rea, mai mare, s'a întâmplat în anul 1829. Judecări iubite cetitori, cum stăm noi față de cei ce pe insula Islanda?

Spre pământul țării sale. Într'un elegant vagon al trenului de Paris, călătoriau un bolnav, un medic și patru inșurătorii, având cu ei și un copârșeu scut de metal. Bolnavul era Rose de Baran, bogătan american, care a fost într'un spital din Elveția și de groază să nu moară și să fie îngropat în pământ străin a luat toate măsurile de lipsă ca să fie îngropat acasă. De aceea a luat pe medic și copârșeul cu el, ca decumva s'ar întâmpla să moară pe drum, doctorul să-l imbalzameze și așeze în sicriu, să ajungă acasă intact și neschimbat. Drumul până acasă fu lung, cine știe în ce stare va ajunge americanul pe pământul dorit.

Unde își purta averea. Când tatăl nostru vrea să spună, că e sărac pe pământului, el zice, nu am decât cei doi mine. Așa spune și un cerșitor din America, care purta în spate un pup, ca o țămilă, crezându-l lumea cocoșat. Când cine i-s'a descoperit pupul; era adică o ladă de pleu, purtată în spate și în care erau mai puțin ca 41 mii coroane în număru și un libel de bancă despre 92 mii coroane avere câștigată din cerșit. La câți nu le-ai fi fost milă de bietul cocoșat, când se pârșe, că nu are fără ce-i pe el. Și câți cerșitori, mai săraci ca el nu i-au întins mâini câștigați cu mai multă trudă decât el!

Grijiți, — martorilor! În orașele mari, unde oamenii nu se cunosc nici veci cu vecin, se întâmplă adesea cazuri șocante ca cea următoare: Înaintea unui matriculant din Tereziopol (Austria) s'au înfățișat o păreche de tineri dimpreună cu martor spre a lega cununie. Mirele, având o treabă a eșit afară din cancelaria matriculantului. Acesta nebăgând de samă mirelui s'apucă și pune întrebările de lipsă miresei, apoi se adresează unul dintre martori cu întrebările, ce trebuia puse mirelui. Martorul a spus numele, ce-rea și altele câte l'a întrebat, crezând că acestea i-le cere ca dela martor. Matriculantul deodată se scoală în picioare și e clară de cununați pe mireasă cu martorul respectiv. Văzându-se greșeala, au trebuit multă vreme, pânăce s'a îndreptat, căci matriculă nu sunt iertate alte coresădări decât cu încuviințarea forurilor superioare (judecăți mai înalte).

Cine-i de pagubă, să fie și de răs.
Un general francez a dat de știre feciorilor de sub comanda sa, că acela, care se va mai plânge, că i-s'a furat ceva, va fi pedepsit și pe de-asupra va fi însămnat cu un sămna ca cu o dovadă de prostie. Porunca asta a dat-o din pricină, că prea multe furturi se întâmplau între feciori și nu se putea da de urma hoșului. Cu aceasta sigur, că a pus capăt hoșiiilor, cari poate de multeori erau numai născocite.

Fata și mama. Pe țărmurile mării, aproape de Fiume, a fost găsit cadavrul (trupul) unei femei. După multă umblare și cercetare s'a aflat, că e văduva Maria Sustar, care și-a căutat moartea din pricina fetei sale, cu care o ducea într'o ciartă de dimineața până sara. Așa sunt unii copiii: chin pe capul bieților părinți!

ECONOMIE

Adunarea generală a „Albinei“.

Sâmbătă în 21 Martie n. s'a ținut în Sibiu a 41-a adunare generală a „Albinei“, primul nostru institut financiar românesc. Ca totdeauna, așa și de astădată, din prilejul adunării generale a „Albinei“ au sosit la Sibiu o seamă de bărbați de frunte de-ai noștri, ceace dovedește, că la „Albina“ sunt interesați floarea Românilor din Transilvania și Ungaria.

Toți acești fruntași români vreau să afle despre bunul mers al acestui așezământ al nostru, care din an în an înaintează și se întărește tot mai mult. Doar e fapt netăgăduit, că „Albina“ ocrotește azi, sub aripile sale, bunăstarea economică a unui neam de peste trei milioane de Români.

Adunarea generală a decurs în ordinea și liniștea cuvenită. S'a primit bilanțul încheiat la 31 Decembrie 1913 cu active de 56 $\frac{1}{2}$ milioane coroane. Venitul curat al anului trecut a fost de 703 mii 622 coroane. Din această sumă s'a dat, conform propunerii direcțiunii:

Dividendă și supradividendă 480,000 coroane. Tantiemă statutară, membrilor direcțiunii, comitetului de supraveghiere și funcționarilor institutului 102,925 cor. Remunerațiune funcționarilor fără drept la penziune și servitorilor 6500 cor. Pentru scopuri culturale și de binefacere 35,000 cor. Fondului general de rezervă 50,000 cor. Fondului de penziuni al funcționarilor 10,000 cor. Fondului special de rezervă restul de 19,202.62 cor.

Fondul general de rezervă s'a urcat la 1.050,000 cor. Fondul special de rezervă la 22,362.94 cor. Fondul de penziuni al funcționarilor la 870,658 cor.

Suma de 35,000 cor. destinată pentru scopuri culturale și de binefacere s'a hotărât a se împărți, pe baza propunerii direcțiunii, astfel: Contribuire la colecta pentru zidirea seminarului arhidiecezan în strada Schewis, rata a doua din suma de 50,000 cor. împărțită pe 10 ani 5000 cor. Contribuire la colecta pentru zidirea Școlii comerciale din Brașov rata I din suma de cor. 20,000 împărțită pe 5 ani 4000 cor. La fondul mesei studenților, întemeiată și susținută de institut 8000 cor. Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român: a) la fondul „Muzeului etnografic“ 1000 cor. b) la fondul

„G. Barițiu“ 1000 cor. Reuniunii femeilor române din Sibiu pentru școlile susținute de dansa 2000 cor. Reuniunii române de muzică din Sibiu 200 cor. Reuniunii române de agricultură din Sibiu 200 cor. Reuniunii pompierilor din Sibiu 100 cor. Reuniunii pentru înfrumșetarea orașului Sibiu 100 cor. Reuniunii igienice din Sibiu 100 cor. Aceleași reuniuni pe seama dispensarului pentru tuberculoși 100 cor. Gremiului comercial din Sibiu 100 cor. Internatului Reuniunii femeilor române din Brașov 400 cor. Asociațiunii pentru sprijinirea învățăceilor și sodalilor români din Brașov 200 cor. Reuniunii de muzică din Brașov 200 cor. Reuniunii pentru înfrumșetarea orașului Brașov 100 cor. La fondul studenților bolnavi din Brașov 200 cor. La fondul studenților bolnavi din Brad 200 cor. Tinerimii universitare din Budapesta „Petru Maior“ 200 cor. Tinerimii universitare din Cluj 200 cor. Internatului gr.-or. din Beiuș 200 cor. Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedoarei pentru Atelierul industriei de casă 200 cor. Reuniunii femeilor române din Lugoj, pentru cantina școlară 200 cor. La mâna direcțiunii 10,600 cor.

În consiliul de administrațiune (direcțiune) au fost realeși domnii Dr. Enea Draia și Dr. Iancu Meșianu, iar ca membru nou Dr. Vasile Bologa.

Adunarea generală a băncii de asigurare.

„Banca generală de asigurare“ încă și-a ținut adunarea Vineri la 20 Martie n., în sala Muzeului „Asociațiunii“ în Sibiu. Din bilanțul încheiat cu 31 Decembrie 1913 vedem, că această bancă românească a plătit într'un singur an peste 40 mii de coroane despăgubiri de foc. Cu toate acestea a izbutit a avea și un venit curat de 50 mii 458 cor., ceace este a se mulțumi în prima linie zeloasei munci a neobositului director, dl Ioan Lăpădatu. Domniasa conduce prima noastră instituție de acest fel cu o deosebită chibzuială, fiind călăuzit de gândul a pune banca de asigurare pe niște baze cât mai sigure și mai tari pentru totdeauna. Având acestea în vedere, s'a făcut propunerea ca acționarilor să nu li se dea decât 4% dividendă, dar în schimb să se înmulțească cât mai mult rezervele băncii, din cari să poată acoperi la vreme orice pagube, fără ca banca să simțească în mod deosebit.

Aceste stări de lucruri ar trebui să îndemne pe toți Români noștri, ca numai la Banca generală să facă orice fel de asigurări, fie de foc sau nu mai puțin și de viață, pentru cari se oferă cele mai avantajoase condiții.

Cărți și reviste.

„Domnul notar“ frumoasa dramă în trei acte de Octavian Goga, despre care scriem în foaia de azi, se află de vânzare la Librăria „Foi Poporului“ în Sibiu, cu prețul de 2 coroane. Pentru porto postal este a se mai trimite încă 10 bani deosebit sau 35 bani cine voește să-i meargă mai sigur recomandat. Prețul cărții trebuie trimis înainte, deoarece prin trimiterea cu rambursă costă și mai mult de 2 coroane 35 bani.

Prăsierea viței de viie.

— Scrisoarea a VIII-a. —

Dragă prietene,

Plantarea însași se 'ntâmplă în chipul următor:

Altoaia pregătită în felul arătat în scrisorile de mai nainte, o punem în mijlocul gropii, așa ca să se incline puțin către par. Cepul dat din altoaie să se vie către par. Distanța dela par până la locul altoit să fie cam de 8—10 centimetri, ca astfel mai târziu, când dau rădăcinile din lemnul nobil, să putem umbla mai cu ușurință în jurul viței, și să le putem curăți.

Rădăcinile viței, ce o plantăm, le respirăm frumos și cu grije în toate părțile, așa ca să nu stee grămădite unele peste altele. Unii obicinuesc a strânge în mână pământ, făcându-l bulgăr și așezându-l între rădăcini, pe cari le respiră în lături.

Dupăce am făcut lucrul acesta tragem pământ mărunțit bine pe rădăcini, cam de un lat de mână, apoi îl îndesăm bine cu mâna sau cu piciorul, ca să nu poată străbate aerul la rădăcini sau la lemn, cari din această pricină ar putea putrezi. Tragem apoi iar pământ și iar îndesăm, până am ajuns în dreptul locului altoit. Dupăce am isprăvit lucrul acesta adunăm pământ bine mărunțit în jurul cepului nobil, făcându-l grămejoară, care să treacă peste cep cu 3—4 cm. Mai mult însă să nu treacă, căci lugerul crud ar străbate prea anevoie prin atâta pământ; mai puțin iarăși să nu fie, căci după o ploaie mai aspră pământul s'ar feri și vița ar rămâneă desgropată.

Pentru locuri mai sărăcăcioase e bine dacă folosim și gunoii. Acesta însă să fie putred și să nu conție fel și fel de vermuți și alte gânganii, cari apoi mai mult ar strică, decât ar ajuta viței. Dupăce am pus pământ de un lat de mână, punem ca un pumn bun de gunoii, așa însă ca să n'ajungă la viță, tragem apoi pământ și purcedem în felul arătat mai sus.

În timpul plantării pământul s'a bătucit bineșor. Dupăce terminăm deci cu plantarea, trebuie să săpăm printre rânduri, cât se poate mai afund, cu grije însă, să nu atingem mușinoaele făcute peste viță. Prin săpatul acesta, desfundăm locul și facem cu puțință, ca aerul și căldura să străbată mai adânc în pământ, lucru prin care contribuim la dezvoltarea cât mai frumoasă a viței.

Cu bine:

V. Zdrenghea.

Numeri de probă din foaie se trimit la dorință oricui. Să se scrie numai pe o carte postală. Abonarea se poate face cu începutul la fiecare lună. Pe o jumătate de an costă 2 cor. 20 bani, iar pe un an 4 cor. 40 bani.

Târgurile de țară.

(Ziua târgurilor e după calendarul vechiu).

17 Martie: Agnita, Hașfalău, Rușii munți, Săsciori.

19 Martie: Basna, Marcod, Ocna (com. Alba inferioară), Petrișeu (com. Bistrița-Năsăud), Poiana sărată.

20 Martie: Cehul din Selagiu, Cernatul de jos, Murăș-Oșorheiu.

22 Martie: Blaj, Eteț, Ghierghio-Sân-Miclăuș, Mehadia.

23 Martie: Cermeiu, Gyertyámos, Vârșeț, Vurmloc.

Ediția și tiparul „Tipografia Poporului“

Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Nicolae Bratu

Loc deschis.

Atragem atențiunea cetitorilor nostri asupra renumitei fabrici de lumini și săpunuri **Gustav Meltzer din Sibiu.** Această firmă e una dintre cele mai de frunte în țara întreagă. Cumpărătorii sunt serviți cât se poate de prompt și conștientos, la comande de lumini de ciară pentru biserici, înmormântări, pomene și parastase. Prețurile sunt cât se poate de ieftine. Când comandați, în persoană sau prin postă, spu-

neți că ați cetit în „Foaia Poporului“, și o să căpătați o marfă foarte bună.

Din Budapesta. Cine are orice afacere în Budapesta să-i scrie dlui **L. Olariu**, funcționar în ministeriu. D-sa a deschis în Budapesta un birou de informații pentru Români din provincie ca să-i scape din mâinile agenților jipuitori.

Cine vrea să-și cumpere motoare bune, ori vre-o moară, ori alte mașini să-i ceară

sfatul dlui **Olariu.** Cine are ceva de vânzare, cine are lipsă de un împrumut ieftin, cine are orice altă afacere în Budapesta, să-i scrie dlui **Olariu**, căci va fi îndreptat spre bine și va primi deslușiri corecte.

La dorință trimite gratuit planuri de mori, cataloage de motoare și alte mașini. Adresa: **L. Olariu**, Budapesta, II., Margitkört 11.

1913. B. 462/II.

Kiadmány.

Ó Felsőge a Király nevében!

Az ujjegyházi kir. járásbíróság mint büntető bíróság többrendbeli becsületsértés vétsége miatt vádolt **Buzea Miklós** és neje szül. **Vaszika Ottilia** szászvázi lakosok elleni bűnügyben **Mild Károly** ujjegyházi járási szolgabíró, és ügyészégi megbízott mint közvádló által emelt vádak felett Ujjegyházon, 1903. évi december hó 27-ik napján Dévai Szilágyi Mihály kir. járásbíró, és Burján János jegyzőkönyvvezető, valamint a felesége képviseletében eljáró **Vaszy György** sértett és képviselőjük **Dr. Andrea Eneás** ujjegyházi ügyvéd helyettese **Dr. Benda Chirion** ügyvéd, továbbá a vádlottak és **Dr. Slakovits Gergely** nagyszzebeni ügyvéd helyettese **Szenkovits Viktor** ügyvédjelölt mint védő részvételével megtartott nyilvános tárgyalás alapján a vád és védelem meghallgatása után a következőleg

Ítélt:

I. Buzea Miklós. kohalmi születésű és szászvázi lakos, magyar honos, 30 éves, görk-el, vallásu, nős, két kiskorú gyermek apja, írni és olvasni tudó, katonai szolgálatot teljesített, vagyonos, foglalkozására nézve községi jegyző, elsőrendű vádlott, és

II. Buzea Miklósné szül. Vaszika Ottilia, hévízi születésű és szászvázi lakos, magyar honos, 30 éves, görk-el, vallásu, férjes, két kiskorú gyermek anyja, írni és olvasni tudó, némi vagyonnal bíró, községi jegyző neje, második rendű vádlott, és pedig mind a hetten-banosoknak mondatnak ki, még pedig **Buzea Miklós** első rendű vádlott egy magában külön a btkv. 201. §-ának első bekezdésébe utkozó és ezen törvényes rendelkezés szerint is minősülő három rendbeli becsületsértés vétségében, **Buzea Miklósné** szül. **Vaszika Ottilia** második rendű vádlott pedig szintén a csak előbb idézett törvényszakasza utkozó és a szerint is minősülő egy rendbeli becsületsértés vétségében, a melyeket egy kettővel el, hogy **Buzea Miklós** elsőrendű vádlott Szászváz községben, az 1912. évi május hó közepé táján azt állította **Vaszy György** sértettnek, **Dr. Benda Chirion** (akkoron ügyvédjelölt ügyvédnek és **Turtea Simon** papnak, ha **Vaszy György** sértett lejön Budapestről és ha kirándulást tesznek a „**Crumpinia**“ nevű dűlőben levő erdőbe;” — és így a vádlottak tudatosan a sértettekkel szemben ezeknek lealacsonyítására és lekicsinylésére s illetve jó hírnevök csorbítására vonatkozó meggyalázó, sőt rágalmazó kifejezéseket használtak, s ezért a btkv. 91. §-ának alkalmazásával s illetve az első rendű vádlottal szemben még a btkv. 102. §-át is alkalmazásba vetten az 1802. évi XXVII. törvénycikk 3-ik §-ában meghatározott célokra fordítandólag 15 nap alatt különbenni végrehajtás terhe mellett ezen kir. járásbíróság vezetőjéhez befizetendő s behajthatatlanság esetén a btkv. 33. §-a értelmében **Buzea Miklós** első rendű vádlott három rendbeli 60 vagyis összesen 180 (azaz tizennyolc) napi fogházra átváltoztatandó háromrendbeli 60 (kilencven) Kor. vagyis összesen 270 K. (azaz: Kettőszázhetven) korona, **Buzea Miklósné** szül. **Vaszika Ottilia** második rendű vádlott pedig 8 (azaz nyolc) napi fogházra átváltoztatandó 80 (azaz nyolcvan) Korona pénzbüntetésre ítéltetnek, **Kotláné** a vádlottak által meggyalázott lány terhére előbb 21 Kor. összegben felmerült, és az esetleg ezennel felmerülő bűnügyi költségeket 15 nap alatt az 1892. évi XLIII. törvénycikk 6. §-ában meghatározott végrehajtás terhe mellett az államkincstárnak egyetemlegesen megtéríteni.

Együttal a vádlottak kötelesek még a sértett magánfélnek utanjárás költség címén összesen 123 korona 60 fillér kártérítést 15 nap alatt különbenni végrehajtás terhe mellett egyetemlegesen megfizetni.

A sértettek képviselője **Dr. Andrea Eneás** ügyvéd munkadíja és költsége a sértett magánféllel szemben 30 korona 60 fillér összegben állapíttatik meg.

Buzea Miklós első rendű vádlott községi szolgálatára való tekintettel jelen ítélet jogerőre való emelkedése után a bprts. 108. és 121. §-ának egybevetett értelmű rendelkezése alapján az ujjegyházi járási főszolgabírósággal a hiteles ítélet kiadomány átétételéig közöltetni rendeltetik.

Végül a btkv. 277. §-a alapján elrendeltetik az is, hogy ezen ítélet egész tárgyalmában indokálva együtt az előbbiektől költségeire a Nagyszzebenben megjelenő „**Foia Poporului**“ című hetilapban közzétesszék.

Frätilä Miklós harmadik rendű vádlottal szemben a bprts. 21. §-a értelmében elkülönített bűnvádi eljárás csak is a jelen ítélet tárgyát képezett szintén elkülönített eljárás jogerőnyes befejezése után lesz folytatandó.

Ujjegyházon, 1913. évi december hó 27-ik napján

Szilágy Mihály s. k.
kir. járásbíró.

Indokok:

A sértett fejezítése alapján az ügyészégi megbízott mint közvádló azért emelt vádat mind a két vádlott ellen, mert **Buzea**

Miklós I. r. vádlott Szászváz községben az 1912. évi május hó közepé táján azt állította **Vaszy György** székesfővárosi kezelőfőtiszt irodavezető budapesti lakos sértettéről, miszerint az egy éhenkorász (flämänd) hitvány redőr (politai slab) a ki Budapesten a zsidóktól ruhákat lop s ezeket hazaküldi Szászvázra a rokonainak, hogy ezek felcícomázzák magukat: — ugyancsak Szászváz községben 1912. évi augusztus hó 22-ik napján szintén **Buzea Miklós I. r.** vádlott az előbb nevezett sértettet és ennek neje benedekfalvi **Kiszely Riza** budapesti lakost magyar cigányok kifejezéssel illette és pedig annak utána, hogy **Buzea Miklósné** szül. **Vaszika Ottilia** II. r. vádlott az utobb irt helyen és időben azt állította **Morár Jánosné** szül. **Vuiu Anisia**, szászvázi lakosnak, miszerint az elhullott illetve megdögölt s a kertjében már el is ásott — sertéseket jól eltették, hogy legyen miből enni adjanak a nagybátyjának t. i. **Vaszy György** sértettnek, **Dr. Benda Chirion** (akkoron ügyvédjelölt ügyvédnek és **Turtea Simon** papnak, ha **Vaszy György** sértett lejön Budapestről és ha kirándulást tesznek a **Crumpenia** neva dűlőben levő erdőbe, és így a vádlottak tudatosan a sértettekkel szemben ezeknek lealacsonyítására és lekicsinylésére s illetve jó hírnevök csorbítására vonatkozó meggyalázó, sőt rágalmazó kifejezéseket használtak.

Ezen vádakkal szemben **Buzea Miklós** első rendű vádlott csak is azt ismerte be, hogy ő **Vaszy Györgyné** szül. benedekfalvi **Kiszely Riza** második rendű sértettet magyar kifejezéssel illette.

Mintthogy a vádlottaknak további határozott tagadásokkal szemben a vádak szerinti események elkövetését **Morár Jánosné** szül. **Vuiu Anisia**, **Feldeo Jánosné** szül. **Vasiu Paraschiya** és **Vuiu Simonné** szül. **Vasiu Anna** ténytanuk esku alatt is bizonyítottak, s mintthogy az ezen események mielőtti elkövetésére már vissza nem emlékező **Curta Maniu** és **Frätilä Miklós** ténytanuk pedig az 1912. évi B. 331.5. számú tárgyalás jegyzőkönyv tanúsága szerint a vádbeli események egy részének elkövetését beigazoló **Morár Jánosné** szül. **Vuiu Anisia** tanuknak a vallomását a szembesítés alkalmával igaznak ismerték el, a mit igazol az 1912. B. 331.5. számú ítélet indokolásának vonatkozó része is, ezeknél fogva a bíróság a vádbeli események elkövetését bizonyítottának fogadta el.

Mintthogy továbbá a vádlottaknak ezen eseményeik a rendelkező részben foglalt megállapításokhoz képest a bty. 201. §-ába utkozó és ennek első tétele szerint minősülő három s illetve egy rendbeli becsületsértés vétségeinek alkotó elemeit foglalják magukban, ezért a beszámítást és a büntet-hetőséget is teljesen kizáró okok hiányában a vádlottakat a rendelkező részhez képest bűnösöknek kellett kimondani és a bűnösség folyamánként meg is büntetni.

A büntetés mértékének megállapításánál enyhítő körülmények gyanánt figyelembe vétettek: a vádlottaknak a családoss

állapotuk, továbbá a bíróság által lefolytatott számtalan bünperből is jogosan következtetve a bíróság tudomása szerint a vádlottak által a sértettek s illetve ezeknek Szászváron lévő rokonaik irányában táplált és több éven át formális üldözésben is megnyilvánult állandó és hosszas ellenségeskedésből és többszöri perlekedésből származott s még a tárgyaláson is fékezhetetlen modorban megnyilvánult felhevült kedélyállapotaik, valamint súlyosítókként a többrendbeli s csak is a Vaszi György első rendű sértett testvére és sogornője sérelmére elkövetett becsületsértés vétségei miatti büntetett ellőcleteik, és Buzea Miklós első rendű vádlottal szemben még a bünhalmazat is, a melyre való tekintettel a btkv. 91. §-ának indokolt alkalmazásával a kiszabadott büntetések — az egyéni becsület hathatósabb védelme céljából — az elkövetett cselekményekkel arányosak.

Az államkincstár által előlegezett bünygyi költségekben történt marasztaltatás a bprts. 480. §-ának első bekezdésében találja alapját.

A sértett magánfelek magánjogi igényeinek érvényesítésére vonatkozó rendelkezés a bprts. 5. §-a megfelelő intézkedéseinek a folyamánya, s a készkiadással okozott szükséges költségeket is magában foglaló kártérítés pedig a bprts. 479. illetve 480. §-ai alapján ítéltetett meg.

A képviselői díj és költség megállapítása a hosszabb időtartamat igényelt tárgyalásra valló tekintettel a bprts. 485. §-ának a következménye.

A ítélet egyéb rendelkezései a rendelkező részben idézett törvényszakaszokon alapulnak.

Az ítéletnek lapban való közzététele a btkv. 277. §-a értelmében rendeltetett el.
Kmf. Szilágyi Mihály s. k.,
kir. járásbíró.

A kiadmány hitelül.

Buján s. k., kezelő

Ezen ítélet jögerős és végrehajtható.

Ujegyházon, 1914. évi februárius hó 21-ik napján.

Jankó András s. k.,
kir. járásbíró.

548.918 B. szám.

Ő Felsége a Király nevében!

A nagyszebeni kir. törvényszék, mint felebbviteli büntető bíróság a többrendbeli becsületsértés vétsége miatt Buzea Miklós és Buzea Miklósné szül. Vaszika Ottilia ellen indított bünügyet, amelyben az ujegyházi kir. járásbíró az 1913. évi december hó 27. napján 1913. B. 462/11. sz. a. ítéletet hozott, a vádlottak és védőjük részéről a vádlottak bünőségének megállapítása és a főmagánvádlok költségeiben való elmarasztalása miatt használt és írásban indokolt felebbezés következtében, Dr. Kemény Gyula kir. curiai bírói címmel és jelleggel felruházott törvényszéki elnök, mint elnök, Muntean Gyula kir. törvényszéki bíró és Thomándl Ödön kir. törvényszéki bíró, valamint Szabó Emil kir. törvényszéki jegyző, mint jegyzőkönyvvezető részvételével, Vaszi György I. r. főmagánvádlnak, Dr. Fruma János ügyvéd mint főmagánvádlok képviselőjének, a szabadlábbon levő Buzea Miklós I. r. és Buzea Miklósné szül. Vaszika Ottilia vádlottak és Dr. Slákovits Gergely ügyvéd, mint védőjüknek jelenlétében Nagyszebenben, 1914. január hó 28. napján megtartott nyilvános tárgyaláson vizsgálat alá vette és meghozta következő

Ítéletet:

A kir. törvényszék a kir. járásbíró ítéletének nem felebbezett részét a bp. 387. §-ának I. bekezdése (bp. 555 §-a) értelmében nem érinti felebbezett részét pedig a bp. 554. §-ának második bekezdése alapján indokainál fogva és azért, mert a felebbviteli tárgyaláson kihallgatott Boander Pál és Boander Manó tanuk, Feldesiu Jánosné szül. Vasiu. Paraszkeva tanu vallomását s illetve e tanu szavahihetőségét meg nem gyengítették-helybenhagyja, Buzea Miklós I. rendű és Buzea Miklósné szül. Vaszika Ottilia II. rendű vádlott egytenlegesen kötelesek a bp. 484. §-áha értelmében 100 kor. felebbviteli költséget Vaszy György és Vaszy Györgyné szül. Kiszoly Riza főmagánvádlnak 15. nap alatt végrehajtás terhével megfizetni.

A bp. 485. §-a alapján a felebbezési eljárással felmerült díját s költségét Dr. Fruma János ügyvédnek 20 kor-ban állapítja meg saját felével szemben.

Kelt Nagyszebenben, a kir. törvényszéknek, mint felebbviteli büntető bíróságnak 1914. évi január hó 26. napján tartot üléséből.

Dr. Kemény Gyula s. k. kir. curiai bírói címmel és jelleggel felruházott törvényszéki elnök, Muntean Gyula s. k. kir. törvényszéki bíró.

A kiadmány hitelül.

P. G. Schummer s. k.,
kiadó.

A másolat hitelül.

Buján s. k., kezelő.

Ezen ítélet jögerős és végrehajtható.

Ujegyházon, 1914. évi februárius hó 21-ik napján.

Jankó András s. k.,
kir. járás bíró.

„A doua insoțire de credit în Boz“.

Convocare.

Membrii insoțirii „a doua de credit în Boz“, sunt convocați la a **IV-a adunare generală ordinară** ce se va ține în localul școlii române din Boz, la 7 Aprilie 1914 la 3 ore p. m.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării, denumirea unui notar și alegerea a doi verificatori.
2. Aprobarea bilanțului pe 1913, darea absoluturului pentru direcțiune și comitetul de supraveghiare, împărțirea profitului curat.

Observare: 1. Insoțirea a avut la finea anului 1912 92 membrii, în anul 1913 au mai intrat 2 membrii și a reșit 8 membrii, rămânând cu 31 Decembrie 1913 91 membri cu 91 părți fundamentale în valoare nominală de Cor. 910 —
2. Bilanțul și convocarea sunt pușe spre vedere publică la casașriul insoțirii și la primăria comunală din loc cu 8 zile înainte de ținerea adunării generale.
Boz, la 10 Martie 1914.

Nicolae Miclea m. p., președinte.

Contul Bilanț în 31 Dec. 1913. — Măreleșzámbla 1913. dec. 31-én.

Active—Vagyon		Pasiva—Teher	
	K f		K f
Casaș în numărar — Pénztári készlet	955.57	Depunerii de membrii — Törzsbetétek	885 —
Imprumut cu cavenți — Kötvény kölcsönök	27,598.70	Fond de rezervă — Tartalék alap	740.85
Spese de fondare — Alapítási költségek	K 138.30	Depunerii spre fructificare — Takarékbetétek	5,603.99
Spese după amortizare — Leirás után	69.15	Imprumut în Cont-curent — Kölesön folyószámbla	22,595.95
Interese transitori restante		Interese trans. anticip. pro 1914	32.64
Atmenetihátalékoskamatok	1,508.95	Elől. át. kamatok 1914 évre	274.24
		Profit curat — Tiszta nyereség	274.24
			80,132.37

Boz, la 31 Decembrie 1913. — Buzd, 1913. december hó 31-én.

Diracțiunea: — Igazgatóság:

Nicolae Miclea m. p. D. Sárbu m. p. Nicolae Doștețianu m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiare am examinat conturile prezente și le-am așiat în concordanță cu registrele insoțirii. — Alólrott felügyelőbizottság megvizsgáltam jelen számlákat és azokat megegyezőknék találtam az egylet könyveivel.
Boz, la 10 Martie 1914. — Buzd, 1914. március hó 10-án.

Comitetul de supraveghiare: — Felügyelő bizottság:

Virgil Pecurariu m. p. Petru Miclea m. p. Vasile Cismaș m. p.

„Buzdi második hitelszövetkezet“.

Meghívó.

„A buzdi második szövetkezet“ tagjai folyó évi 1914. április hó 7-én d. u. 3 órakor Buzd községben a román iskola helyiségben tartandó **IV-ik rendes közgyűlésre**

hivatunk meg.

Napirend:

1. A közgyűlés megnyitása, jegyző nevezése és két hitelesítő megválasztása.
2. Az 1913. évi mérleg jóváhagyása, az igazgatóságának és felügyelőbizottságának felmentvény megadása, a tiszta jövedelem megadása.

Megjegyzés: 1. A szövetkezetnek 1912. év végén 92 tagja volt, 1913. évben belépett még 2 tag, kilépett 3 tag s így 1913. december 31-én 91 tag maradt, 91 törzsbetéttel 90 korona értékben.
2. A mérleg és a meghívó a szövetkezetnek pénztárakancál és a közszégi előjáróságánál a közgyűlés előtt 8 nappal vannak közzétéve.
Buzd, 1913. március hó 10-án.

Miclea Miklós s. k., elnök.

Contul profit și perdere — Nyereség és Veszteség számla

Eșite—Kiadások		Venite — Bevételek	
	K f		K f
Interese: — Kamatok: după depunerii — takarékbetétek után	329.83	Interese: — Kamatok: dela imprumuturi cu cavenți	
d după imprumut în cont-curent — kölcsön folyószáml. után	1,698.89	kötvény költségek után	2,176.36
d după dep. de membrii törzsbetétek után	43.74	Provizioni — Jutalék	491.50
Spese: — Költségek: spese de administr. și porto — kezelési költségek és postadíj	97.12		
remunerațiuni — jutalmazás	105.—		142.12
Dare: — Adó: erarială — állami	78.90		
10% după inter. de depunerii — takarékbetétek után	32.99		111.89
Amortizare — Leirás din spese de fondare — alapítási költségből	69.15		
Profit curat — Tiszta nyereség	274.24		2,667.68

Ioan Becicheri
casier — contabil.

Bartolomeiu Cismaș m. p. Vasile Barb m. p.

Reuniunea de înmormântare din Borgoprund.

Convocarea

P. t. domni, ca membrii ai Reuniunii de înmormântare din Borgoprund, se convocă a se prezenta la **ședința adunării generale**, ce se va ține în **5 Aprilie 1914 st. n. la 11 ore a. m.**, în sala școlii confesionale gr.-or. din Borgoprund.

Obiectele de pertractat vor fi:

1. Deschiderea adunării generale prin președinte, care va face un reasumat despre numărul morților dela înființare, a asigurațiilor de facto, a stării avrei societății precum și a evenimentelor mai momentuoase de la înființarea societății.
2. Citirea rațiunii Reuniunii de pe anul 1913.
3. Propuneri de sine stătătoare.

Borgoprund, la 15 Martie 1914. 1690

Reuniunea de înmormântare din Borgoprund.

Președintele:
Dr. Nicolau Hângănuș.

Notariul:
Ilarion Bosga.

Publicațiune.

Prin aceasta se aduce oficios la cunoștință, că **târgul de țară** al comunei Orlat, se ține precum urmează:

Târg de oi, porci și vite cornute . . . 7 Aprilie
28 August
Târg de mărfuri . . . 8 Aprilie
29 August
Orlat, 20 Martie 1914.

Primăria comunală.

Căsătorie.

Un tânăr român, în etate de 25 ani, priceput în afaceri de negoț, din familie bună și cu avere nemisicătoare de 10-15 mii coroane după moartea părinților, al cărora e singurul copil. — caută cunoștința unei fete de-o etate potrivită, spre a se căsători. Respectivul s-ar putea așeza și în comuna sa, unde apoi și-ar zidi și deschide o prăvălie, fiind o mare umblare în comună. Dar nu e străin nici de ideea a se așeza altundeva, dacă ar face cunoștință vreunei persoane, ce s-ar năvăla prăvălie sau o cărcimă bună. Scrierile sunt a se adresa la administrația „Foi Poporului”, de unde se vor trimite respectivului tânăr. 1691

Candidat de avocat

cu praxă bună, care posedă perfect limba română să primească momentan într-o cancelarie advocațională din provincie. Ofertele sunt a se adresa la **Dr. Boros Rezső**, avocat în Borossebes. 1692

Noul călcâiu de gumi

Berson

e admirabil din cauza multelor sale folosințe

Plăcut, fără zgomot, elegant, durabil!

Pastă de dinți

KALODONT
Apă de gură

După morb

urmează cam de obicei un timp, când reconvalescentul să simte moale și să obosește la cea mai ușoară încercare. Această stare reclamă o deosebită atenție atât la oameni crescuți cât și la copii. Pe lângă o nutriție corespunzătoare

Emulsiunea - Uleul de pește alui Scott

care este foarte ușoară la mistuit, îi aduce reconvalescentului servicii serioase, mijlocindu-i cu deosebire să-și câștige apetit bun. Emulsiunea lui Scott, care conține cel mai bun uleu de pește decât oricare alte mijloace, după folosire, depărtează moleșala, întărește corpul și-i deșteaptă dragostea de viață mai departe.

Emulsiunea-Uleul de pește alui Scott are atât vara cât și în anotimpuri răcoase cel mai deplin efect.

Prețul unei sticle originale 2 cor. 30 lil. De vânzare în toate farmaciile. Trimitându-se 20 lil. în mărei postale la adresa **SCOTT & BOWNE, G. m. b. H., Wien, VII** și pe lângă provocare la ziarul acesta, să trimită prin o farmacie un pachet de probă gratuit. 1693

Casă de vânzare

din mână liberă și scutită de dare pe 15 ani, se află în Sibiu, strada Verzolor (Krautgasse) Nr. 26. Doritorii să se adreseze la îngrijitorul caselor din Str. Cismădiei 7. 1694

Casă de vânzare.

O casă constituitoare din 8 încăperi, adică 3 odăi cu câte o culină și 2 odăi singuratică, precum și ușa de boltă și 3 pivnițe, apoi șnururi de lemne pentru fiecare locuitor, e de vânzare din mână liberă. Casa se află în Sibiu, strada Herbert Nr. 4. Doritorii să se adreseze la Vasile Hoza, comerciant în Sibiu, strada Lungă Nr. 34. 1697

Covrigărie de arândat.

Din lipsă de conducător, se arăndează o covrigărie bine cercetată și așezată la poziția cea mai bună. O persoană bine pregătită are viitor sigur. De covrigărie se țin toate cele de lipsă. Doritorii să se adreseze la **E. Oprean** în Săliște (Szelistye, Szeben m.) 1690

Dentist
Virgil Muntean

SIBIU
Str. Urezului (Reisergasse) 17

Pune dinți 1265
în cauciuc și de aur cu
prețuri moderate

Oleiu

din simburi de bostan, curat, pe lângă garanție, pentru mâncările de post. La dorință trimite de probă
Lengyel Sándor & Comp.,
Pankota. 1692

Prăvălie de vânzare

Prăvălia mea de coloniale și alte mărfuri amestecate, aflătoare în Sibiu, strada Gușteritei Nr. 11, e de vânzare sau de dat în arândă, fie cu marfă sau fără marfă. **I. Aranioși.** 1694

12 tauri bivoli

de 3 ani, **2 tauri roșii** și **2 tauri „Siementhal“** crescuți la hotar sunt de vânzare la **Michael Lutsch** în Agnita. 1671

Cine folosește zilnic consecvent Odol, întrebunțează după a noastră cunoștință se așteaptă cel mai bun rezultat pentru dinți și gingivă. Prețul: sticlă mare 12-15 m. mică 7-8

O casă

cu 2 odăi, o culina și grajd în strada Wachsmann Nr. 42 să vândă din mână liberă. Doritorii a se adresa la **neolo.** 1691

Moară de vânzare.

O moară, nouă mânăta cu motor de 12 puteri de cai, se află de vânzare la **Ioan Dicolu** în Broșteni (Kisbánya) u. p. Szászcsanak. 1691

Eu sunt fără îndoială în stare, prin mărfurile produse în fabrica mea, de-a mulțumi pe oricine cu marfă bună, pe lângă prețuri ieftine, serviciu solid și avantajos

LUMINI de ceară și stearină

pentru biserică, înmormântări, pomeni și parastase

Săpun pentru spălarea albiturilor și pentru tonletă etc.

Fabrica de săpun și lumini mânăta cu abur a lui

Meltzer in Sibiu

Iniințată în 1849

Prăvălie și magazin în strada Gușteritei Filiale: Piața mică și strada Cismădiei

Revânzătorii primesc rabat mare. — La cumpărări mai mari se fac și altor persoane cele mai moderate prețuri. Oferte și prețuri-curenți se trimit la cerere gratis și franco. 1911

CASSA DE PĂSTRARE (REUNIUNE) ÎN SĂLIȘTE

AVIZ

Casa de păstrare (reuniune) în Săliște primește depuneri spre fructificare cu **5** și **5 1/2 %** după mărimea sumei și termenul de abdicere. Darea de interes o plătește institutul. :::::

Direcțiunea

Restaurațiune românească

Subscrisul aduc la cunoștință, că mi-am deschis o

Restaurațiune și Hală de bere în **SIBIU**, strada Gării (Bahngasse) Nr. 5 (vis-à-vis de franzelăria Stefan Moga)

unde servesc în orice timp beuturi bune, — bere și vinuri, — apoi mâncări calde și reci, bine pregătite și gustoase. (În fiecare zi la 9 ore dim. se află gulaș bun).

Oferez prânz și în abonament în restaurațiune sau trimis acasă, pe lângă prețuri foarte avantajoase.

Cu toată stima **MAXIM MACARIE** hotelier

1674

Banca generală de asigurare mutuală
„Transsylvania“
 asociație cu garanție limitată în Sibiu (Nagyseben)
 recomandă încheierea de
asigurări pe viață în cele mai cunoscute condiții
 de polițe (pentru învâțători
 profesionali și preoți români avantajul deosebit).
 Ca speciale combinații deosebit de favorabile sunt de notat:

Asigurări simple și mixte cu participare de 40% la câștig.	Asigurări mixte cu rebonificare garantată de interese de 3%.
--	--

Asigurări de foc deosemeni cu premii foarte ieftine!

Dela fondarea „Transylvaniei“, sau plătit prin acest institut:

Capitale asigurate pe viață	K 5.458.689-43
Pagube de incendiu	5.458.645-07
la total a fost la Transsyl-	asig. pe viață 11.740.710-
vania la 31 Dec. 1912	asig. de foc 123.667.241-
Capital de fondare și rezerve	2.803.400-

Informațiuni și prospecte se dau în orice moment gratuit la Direcțiune și la toate agenturile.
 Persoane pricepute la afaceri de asigurare (achiziționatori), cari au jerturi bune la oraș și în provincie, să primească la serviciu totdeauna la cele mai favorabile condițiuni.

Cel mai vechiu și mai mare institut financiar românesc din Austro-Ungaria
„ALBINA“
 institut de credit și de economii în Sibiu

Filiale: Brașov, Bozoviciu, Elisabetopol, Lugos, Mediaș și Mureșoșorheiu
 Agenturi: Orșova, Sânmărtin, Sânmiclăușul-mare și Șeica-mare

Capital societar	K 6.000.000-
Fonduri de rezervă și penziuni	2.350.000-
Portofel de cambii	17.700.000-
Imprumuturi hipotecare	12.400.400-
Depuneri spre fructificare	24.500.000-
Scrisuri fonciare în circulațiune	10.000.000-

Primește depuneri 5-5 1/2 0/0 spre fructificare cu
 după termenul de abdicere, plătind însuși darea de interese

Societatea HILLE pe acți și fabrică de motoare cu gaz în Dresden.
 fost odinioară MORITZ

Cea mai veche și mai mare fabrică specială din Germania de mijloc de motoare de tot felul și de instalațiuni cu gaz aspirator.
 Reprezentanță generală
Rálmár Ernő, inginer
 Budapest VI. Podmaniczky-utca 4/N.
 Telefon 22-76.

Motoare
 cu benzina
 • 222
 • petrolu
 • ulei crud
 • gaz de pământ
 sist. Diesel
 cu gaz aspirator
 în toate mărimile.

execută asemnări de bani la America și îngrijește încasări de cecuri și asigurațiuni asupra oricărei pieși, mijlocește tot felul de afaceri de bancă. — Orice informațiuni se dau gratis și prompt atât de Centrala din Sibiu, cât și de filialele și agenturile institutului.
Direcțiunea.
 782

500.000 de pași
 poate umbra cu apă o păreche de pași sau cizme, cari sunt cumpărate de la stellerul meș sau sunt provăzute cu sumele **GEORGE LIMPEDE**

Gratis reparare orice locațiune socotită dela cumpărare 3 bani, dacă în acest timp e de lipă ceva reparare.

GEORGE LIMPEDE
 SIBIU
 Piața Brânzel Nr. 9

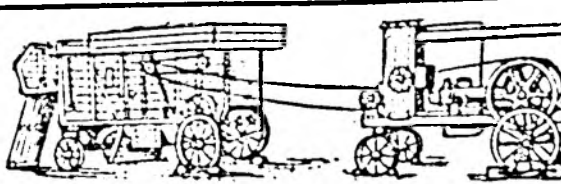
Var alb și gras!
 Facem cunoscut onorațiilor domni ingineri, arhitecți, întreprinzătorilor de clădiri și proprietarilor de case, că
ne-am deschis un magazin de var
 din bucăți prima, alb, bine ars cu lemne și var de clădit din prima fabrică din Cristian de lângă Brașov. Liferăm orice cantitate în mic și mare, la orice stațiune, cu prețurile cele mai ieftine din tariful zilnic. Asemenea avem toate articolele, cari sunt necesare pentru clădiri, ca: țigla de acoperit, Portland și Roman-Cement, Gips de stucatoră și legături de trostie, etc.
 Răgându-ne pent u binevoitorul sprijin, al onor. public, semnăm
 Cu toată stima
 Adresa telegrafică: Pavlovics & Panaiotu.
Iulius Pavlovics & Panaiotu Sterio
 magazin de articole de clădit.
SIBIU, Str. Gușteriței Nr. 81.
 1652

Bioglobin
 Beutură excelentă și cu gust bun care produce sânge. Recomandă de medici contra boalei de anemie, lipsă de sânge, nervositate, reconvalență. Influențează producerea sângelui, întărind muschii și nervii, dă apetit fără a avea ceva urmări neplăcute asupra stomacului sau la dinți.
 Prețul unei sticle mari Cor. 3-50, una mică Cor. 2—. Se capătă în toate apotecile.
 Depozitul principal la:
GUIDO FABRITIUS,
 apotecar în Sibiu.

Medicii
 declară ca cel mai bun mijloc contra tusei
Kaiser Caramelle pectorale
 cu cel „3 brazi“.

Milioane de persoane le folosesc contra
TUSEI
 răgușelei, catarului, flegmei, catarului bronchial și de gât.
 6100 atestate dela medici și privatii, înscrise prin autoritatea publică, garantează succesul sigur.
 Bombeane foarte bune și gustoase
 1 pachet 20 și 40 bani, 1 doză 60 bani, se capătă în toate farmaciile și în cele mai multe drogerii și unde se află plăcatele.
 1646

AGRICOLA întreprindere de mașini agricole și motoare
 BUDAPEST, V., Kőrall-utca 9

Ce e bun e și ieftin!
 Ce e bun e și ieftin!

Motoare de ulei brut originale șvediane și originale Diesel pentru instalațiuni de mori și pentru alte scopuri industriale.
Motoare de benzin și ulei brut pentru garnituri de fierat, cari funcționează în toată țara spre deplină îndestulare a cumpărătorilor.
Se află pururea în depozit. 1371
 Prețuri moderate. — Condițiunile cele mai favorabile de solvire în rate pe mai mulți ani. — Catalog de prețuri și deslușiri de specialitate se dau la cerere gratuit și franco.
Correspondență românească.

Tot felul de uleiuri și curele
 Tot felul de articole tehnice

CHEAG pentru încheierea lăptelui
 cu marca **„ROMÂNCA“**
 cel mai bun și făcut din rânze de miei și vițel

La cerere trimit Prețcurent și îndrumare pentru folosirea Cheagului.
 Se capătă la
Pálfi Márton, Karánsebes
 1668

Țiglă pentru coperit din cement ::
Stâlpi pentru pânzuri
 se află de vânzare la
FRANZ CALCIC,
 Sibiu, Str. Gării (Bahng.) Nr. 19.
 1969

Ceapă
 alo, morcov, pătrânjel, hrean, rădăcină de hrean și sămânță de ceapă calitate curată de mazăre precum și sămânță lungă de pătrânjel, albe, ambele de toamnă, asupra cărora s-a pus testul germinului examinat și plombat de stațiunea școlară de sămânță mag. ung. Sămânța de ceapă 2-81 procente puterea germinului și 99 procente curat, sămânța de pătrânjel 81 procente puterea germinului și 91 procente curat, mazăre ceapă de sădit rotundă și lungă ceapă se poate căuta pe lângă prețurile cele mai ieftine de zi.
 De probă să trimite franco pe poștă.
 5 kgr. sămânță de ceapă K 15.-
 5 „ sămânță de pătrânjel „ 8.-
 5 „ mazăre „ 5.-
 5 „ ceapă de sădit „ 4.50
 5 „ hrean „ 5.-
 5 „ rădăcină de hrean „ 6.-
MANDL ZSIGMOND, Makó.

Atențiune!
50.000 pârcehi de ghetă
 4 pârcehi de ghetă
 numai Cor. 7-90

Din cauză că mai multe fabrici mari au încetat plățile, am fost încredințată a chestui o mare cantitate de ghetă adânc sub preț de fabricare. Dacă eu vând fiecare 2 pârcehi ghetă cu ginoare, pentru domni și 2 pârcehi pentru dame, de piele brună sau neagră, galoșată, cu talpă bitută cu cui, foarte ușor, fazonul cel mai nou, mărimea conform măsurării. Toate 4 pârcehile costă numai K7.90 Trimiterea per rambursă.

S. Lustig, export de ghetă
 Neu-Sandez, 54/p, Austria
 Schimbul e admis sau banii return

KOLLARIT
 EDERPAPPE
 GERUCHTLOS
 WIR WAREN VOR NACHAHMUNGEN
 1661

Casă specială pentru unelte aparținătoare la modisterie

Depozit de fabrică de forme de pălării de paie pentru dame și fetițe

Flori artificiale, pene de struț și diferite pene de împodobit

Mare alegere în ciorapi pentru dame și domni

GUSTAV GREINER
 Wien, III., Hauptstrasse 86/E.
 Cataloge ilustrate gratuit și franco
 1685

Ludovic Ferencz

croitor de bărbați
 SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12
 recomandă p. t. publicului cele mai noue stoffe de toamnă și iarnă în mare asortiment.

Noutățile

sosește chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, francezești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: **Sacko, Jaquette și haine de salon**, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisuri și „Raglan“, cari se află totdeauna în depozit bogat. Asupra reverențelor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebită atențiune a On. domni preoși și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rând complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniformă, după prescripție creștina cea mai nouă.

Renume universal

are cîșturi de buzunar marca „Sirena“, 14 cor. aur american double, anker-remontor de mărge 34 de oare. Prin cumpărarea întregii producții din aceste cîșturi, mă aflu singur în poziție a putea oferi pentru prețul gros de ieșină de 4 cor. 90 banii a creat cîșt, care poartă un mehanism prima elvețian, astfel că nici nu se poate desprinde de nu cîșt de aur, ce costă 100 cor. Pentru merul regulat garantez 5 ani. 1 bucată 4 cor. 90 bani, 3 bucăți 5 cor. 50 bani. Mai departe oferesc un cîșt Gloria, de argint, pentru buzunar, cu 3 cor. 60 bani. La orice cîșt se adăugă în cîștă un lanț elegant aur. Nu e nici un risc. Schimbarea e permisă sau se dau banii înapoi. Trimiterea cu rambursă prin 1068

S. KOHANE, export de cîșturi
 Krakau, Sebastiangasse Nr. 15.

„Collarit“
Papa de piele

Imbrăcată cu o materie de cauciuc, elastică, rezistentă contra vijeliilor și durabilă pe mult timp

Papa de acoperit fără miros.

Cea mai bună papă de acoperit a prezentului

Nemărginit de durabilă.

Foarte favorabilă pentru acoperirea de coperișe vechi cu șindilă. Nu trebuie văpsită, nici spoită
 Se poate căpăta la

Ioan D. Bârsan
 prăvălie de fier în Sălăște (Szalistsye, Szebenmege),

Bluse brodate cu mătăsă numai Cor. 1-95

O minunație a broderiei industriale.
 Stofe de modă suprafine cu broderii de mătăsă bogate, complet pentru o blusă numai Cor. 1-95.
 Minunat de frumoase! Moda din urmă:
 Ve-o câteva sute de dusine din această stofă pompoasă, bogat brodată cu mătăsă pentru bluse în colorii terne deosebite de frumoase precum și în colorii albe, crema, roșu, albastre-deschise, jumătate albastre, lilachii, roșii, verzi, draperii albastre-închise, îngănațe, cafenii, negre și peste tot în toate colorile de modă existente, pe cari noi le-am preluat spre a le pune în vânzare dela o fabrică de broderii, care s'a dizolvat, din Elveția. Aceste bluse minunate le putem vinde, dacă se comandă în măsură mai mare pe lângă acest preț de batjocură. Ele sunt vradnice întralt prețel eu care să vând acum.
 — La comanda de cel puțin 3 bucăți, de diferite colorii după dorință, per la cată cor. 1-95. Dacă se comandă 6 bucăți deodată costă laolaltă numai cor. 11.— și afară de acestea să aduagă la ele gratis și o cravată din dazetă.
 1678 Singura vânzătoare cu rambursă la

M. Swoboda, Wien, III/2 Hiesgasse 13-348.

S. Zacharias

Fabrică și boltă de piele
 Sibiu, strada Ocnei Nr. 29

Intemeiată în 1873. Renovată și mărită de nou în 1913.

Își recomandă marele său depozit, bogat asortat în tălpi și căpute pentru încălțăminte, produsele sale proprii, precum și fabricate din străinătate ș. a.

Tălpi pentru opinci (din piei de boi și bivoli) în piei întregi și în diferite mărimi. Opinci tălate, în cantități mari și mici.

Vaches-Croupions și jumătăți din margini de piei de boi și bivoli. Tălpi tălate în cantități mari și mici.

Tălpi sure (de așezat) din piei de boi și bivoli. în Croupon și eu mărgini.

Grumazuri și mărgini de Vaches și diferite bucăți de tălpi, mai departe piei Kypse și Spalt uscat pentru Brandsohl.

Piei de vacă Pitlinge crețe și în colorii lucii, pe lângă prețuri diferite.

Piei de vacă Pitlinge în colorii brunete.

Piei de vichs și piei crepate pe lângă prețuri diferite.

Piei de Pitling și de viței box, Chevreau în diferite colorii și pe lângă prețuri diferite.

Depozit bogat asortat în căpute pentru încălțăminte de bărbați, femei și copii.

Cel mai ieftin izvor de cumpărare, pe lângă serviciu strict și solid.

Cumpărare de piei crude de vite, cai și de viței, pe lângă prețurile cele mai favorabile zilnice.

Balsamul apotecarului A. Thierry

Allein echter Balsam
 A. Thierry in Pregrada

e un mijloc neîntrecut la boala de plămînt și de plept, moderază catarul, oprește flegrma, ușurează durerile tușel. Are efect excelent la aprindere de gât, răgușală și la boala de gât, friguri, îndesechi spărciuri în stomac și colică. Vindecă boala genitale și hemoroid, curăță rănci și întărește apetența și mistuirea. Servete tare bine contra durerilor de dinți, a durerii și unozii, contra mirosului de gură și alte boala de dinți și de gură, încetează mirosul provenit din gură sau stomac. Mijloc bun contra limbricilor. Vindecă tot felul de răni, orzani, beșici provenite din feribujeli, buboane, buburuse, răni provenite din arsură, membre degerate, grăbunje, tute ce au căzut pe piele, dureri de urechi etc. Să nu lipcească din nici o familie, îndesechi când bătute epidemii de influență, holera și alte epidemii. Scrie la: 1072

A. Thierry, apotecă la Ingerul pășitor în Pregrada bei Roșch
 15 sticle mici sau 6 sticle mari sau 1 sticlă mare specială cor. 5.-
 La comanda mai mari e prețul mult mai ieftin!

Alifie-Centifolia a lui Thierry

Singura veritabilă
 împiedecă și oprește înveninarea sîngelui. Face de prisos operațiile.
 Se folosește: la femei cari lăptesc, la pomirea lăptelui, împotriva împetării pîntelui, la orban, inflamație de picioare sau de os, rîni, picioare umflate și la mîncarea osului; apoi la rîni de sabie, împunșături, împuscături, tăieturi și sdruncinări, precum și la înflătorirea din corp a obiectelor străine, ca: sticlă, țanduri, pietriș, alicie, spini etc., la tot felul de umflături rîni, carbune, chiar și la cancer (rac); la negri pe mîni sau la picioare, beșici, rîni la picioare, rîni de arsură, la răbire provenită din răcut mult, beșici de sînge, curgeri de urechi etc. etc. 2 cutii costă K 3.60, pe lângă trimiterea înainte a banilor sau cu rambursă. Se căpăta la apotecarul Török Jozsef în Budapesta și în cele mai multe apotece din țară. En gros se află la drogurile: Thalmsayer și Seitz, Erezil Hochmeister și Frații Radano. Vîta în Budapesta. Unde nu e depozit să se comande direct dela:
A. THIERRY, Apotecă la In- PREGRADA (Ingerul Pășitor) (Ingerul Pășitor) (Ingerul Pășitor)

